

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PRVA OBRAVNAVA
PREDLOG
EVA 2022-2611-0014

ZAKON O DOSTOPNOSTI DO PROIZVODOV IN STORITEV ZA INVALIDE

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Z zakonom o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/882/EU). Direktiva mora biti prenesena v slovenski pravni red do 28. junija 2022, zakon pa se bo začel uporabljati z 28. junijem 2025.

Direktiva 2019/882/EU je bila sprejeta z namenom približevanja zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev. Predstavlja poenotenje nacionalnih zavez ter obveznosti glede dostopnosti iz Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (Uradni list Republike Slovenije, št. 37/08; Mednarodne pogodbe, št. 10/08).

Dostopnost, ki po svoji definiciji preprečuje ali odpravlja ovire za uporabo vsakdanjih proizvodov in storitev, je osrednja točka Konvencije o pravicah invalidov ter hkrati tudi ena od prednostnih nalog Evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020 in Evropske strategije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, ki določa ukrepe za izvajanje Konvencije o pravicah invalidov na ravni EU.

Gospodarski subjekti se srečujejo z različnimi in pogosto nasprotujočimi si nacionalnimi zahtevami glede dostopnosti, ki jim preprečujejo, da bi izkoristili potencial notranjega trga.

Direktiva 2019/882/EU je tako zagotovila prosti pretok proizvodov in storitev z opredelitvijo in uporabo skupnih zahtev glede dostopnosti za izbrane proizvode in storitve ter z uporabo enakih zahtev za zakonodajo na področju EU, ki določa splošne obveznosti glede dostopnosti.

Povpraševanje po dostopnih proizvodih in storitvah je veliko, število invalidov oziroma državljanov s funkcijskimi omejitvami pa se s staranjem prebivalstva povečuje. Zaradi staranja prebivalstva v Evropski uniji se pričakuje tudi več prebivalstva z različnimi oblikami invalidnosti oziroma z lažjo invalidnostjo. Večja dostopnost do proizvodov in storitev bo koristila tako potrebam teh potrošnikov kot industriji. Okolje, v katerem so proizvodi in storitve dostopnejši, omogoča večjo vključenost in udeležbo državljanov v družbi. Podpira neodvisno življenje in avtonomne odločitve ter hkrati prispeva k uresničevanju načela enakega obravnavanja invalidov pri dostopu do blaga in storitev. V Konvenciji ZN je določeno tudi, da bi morali biti proizvodi, okolja, programi in storitve oblikovani tako, da bi jih lahko uporabljali vsi, kolikor je to mogoče, ne da bi jih bilo treba prilagoditi ali posebej oblikovati. Takšno »univerzalno oblikovanje« ne bi smelo izključevati podpornih naprav za posamezne skupine invalidov,

če so potrebne. V skladu s Konvencijo ZN so invalidi ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z drugimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi.

V Republiki Sloveniji živi okoli 170.000 invalidov ali 8,5 % celotne populacije. Če dodamo populacijo starejših (skoraj 20 % prebivalcev je starejših od 65 let) in družine z otroki (gibanje z vozički), vidimo, da se zahteve za te ranljive skupine vedno bolj povečujejo in glede na demografsko stanje ter staranje prebivalstva bo ta trend le še naraščal.

Proizvajalci in ponudniki storitev po svetu trenutno uporabljajo različne pristope pri izpolnjevanju zahtev glede dostopnosti, kadar dejansko proizvajajo oziroma zagotavljajo proizvode in storitve s posebnimi elementi dostopnosti. Ti pristopi so včasih odvisni od nacionalnih in mednarodnih standardov, ki pa med regijami ali državami niso vedno usklajeni, zato je treba vsaj znotraj trga EU zahteve poenotiti.

Proizvodi in storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive, so rezultat analize, ki je bila opravljena med pripravo ocene učinka in s pomočjo katere so bili opredeljeni zadevni proizvodi in storitve za osebe s funkcijskimi omejitvami, vključno z invalidi.

Direktiva prav tako predvideva, da je delo majhnih in srednjih podjetij ter mikropodjetij treba olajšati s harmonizacijo nacionalnih določb o dostopnosti ter hkrati ohraniti potrebne zaščitne ukrepe.

Predlog zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide je nastal na podlagi Direktive 2019/882/EU v okviru medresorske delovne skupine skupaj s predstavniki invalidov in postavlja splošni okvir glede dostopnosti proizvodov in storitev ter ureja pogoje za dostopnost proizvodov in storitev, s katerimi se zagotavlja dostopnost za uporabnike z različnimi oblikami invalidnosti. Prav tako določa obveznosti gospodarskih subjektov glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide ter opredeljuje nadzorne organe v zvezi z nadzorom nad proizvodi in ponudniki storitev iz tega zakona.

Pri oblikovanju predloga zakona je bilo upoštevano priporočilo Evropske komisije, da je treba pogoje glede dostopnosti uvesti na način, ki bo čim manj obremenjujoč za gospodarske subjekte.

Predlog zakona določa, da morajo vsi gospodarski subjekti, ki sodelujejo v dobavni in distribucijski verigi, zagotoviti, da dajejo na trg samo tiste proizvode, ki so v skladu s pogoji o dostopnosti tega zakona. Predlog zakona zagotavlja jasno in sorazmerno razdelitev obveznosti, ki ustrezajo vlogi vsakega izmed gospodarskih subjektov v dobavni in distribucijski verigi.

Prenos Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red predstavlja napredek za invalide, saj bodo po letu 2025 lahko enakovredno dostopali do širšega nabora dostopnih proizvodov in storitev po konkurenčnih cenah. Povečalo se bo tudi varstvo invalidov kot potrošnikov, saj bodo subjekti na trgu zavezani k izpolnjevanju dostopnosti proizvodov in storitev na trgu.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Da se poveča dostopnost do proizvodov in storitev za invalide, so v predlogu zakona določeni konkretni pogoji za dostopnost. Glavni cilj predloga zakona pa je izboljšati delovanje notranjega trga na področju dostopnosti proizvodov in storitev ter urejanja položaja invalidov z omogočanjem enakovrednega dojemanja, uporabe in razumevanja proizvodov in storitev na enak način kot drugim.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- načelo spoštovanja dostojanstva in neodvisnosti invalida,
- načelo enakega obravnavanja invalidov pri dostopu do blaga in storitev,
- načelo svobodne izbire blaga in storitev,
- načelo omogočanja vključenosti in udeležbe invalidov v družbi,
- načelo individualne obravnave, zagotavljanja enakih možnosti in dostopnosti,
- načelo prostega pretoka proizvodov in storitev,
- načelo sorazmernosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona v splošnih določbah opredeljuje vsebino zakona, to so pogoji za dostopnost za določene proizvode in storitve za uporabnike z različnimi oblikami invalidnosti, obveznosti gospodarskih subjektov glede dostopnosti proizvodov in storitev ter nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

S 3. členom je določeno, da se zakon uporablja za proizvode in storitve, za katere so elementi dostopnosti najbolj potrebni, da bi se zmanjšali stroški prilagoditev proizvodov ali storitev različnim nacionalnim pogojem, ki so lahko še posebej obremenjujoče za mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP), s ciljem poenotiti delovanje enotnega trga, omogočiti lažje izvajanje obveznosti glede dostopnosti, tudi na področju javnih naročil, spodbuditi čezmejno sodelovanje pri evropskih strukturnih in investicijskih skladih ter s tem povečati konkurenčnost gospodarskih subjektov, še posebej MSP.

Prvi odstavek 3. člena določa proizvode, za katere se zakon uporablja, in sicer za potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo in njihove operacijske sisteme, samopostrežne terminale, namenjene zagotavljanju storitev, za katere se uporablja ta zakon; to so: bankomati, prodajni avtomati za vozovnice, avtomati za prijavo, interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij (razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij), potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve, potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev in e-bralnike.

Drugi odstavek 3. člena pa določa storitve, za katere se zakon uporablja, in sicer za elektronske komunikacijske storitve, razen storitev prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj-stroj, storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, naslednje elemente storitev zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza, razen storitev mestnega, primestnega in regionalnega prevoza, za katere se uporabljajo le elementi iz točke d) (spletišča, storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, elektronske vozovnice in storitve izdajanja elektronskih vozovnic, zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času; v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone, ki so na ozemlju Unije, ter interaktivne samopostrežne terminale na ozemlju Unije, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza), potrošniške bančne storitve, e-knjige in namensko programsko opremo ter storitve e-trgovine.

Določene so izjeme od uporabe tega zakona, in sicer se zakon ne uporablja za določeno vsebino spletišč in mobilnih aplikacij, za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve, ter za področje železniškega prevoza, ki je urejeno z Uredbo Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe in Uredbo Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi s podsistemom »telematske aplikacije za potniški promet« vseevropskega železniškega sistema.

Določba 5. člena natančno opredeljuje osnovne pojme iz predloga zakona.

Poglavje, ki se nanaša na pogoje glede dostopnosti in prosti pretok, opredeljuje splošne pogoje glede dostopnosti in pretoka proizvodov in storitev. Gospodarski subjekti v skladu s svojimi obveznostmi, določenimi v tem zakonu, omogočijo dostopnost na trgu samo proizvodom in opravljajo storitve, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti v skladu s tem zakonom. Oviranje omogočanja dostopnosti proizvodov na trgu ali zagotavljanja storitev, ki izpolnjujejo zahteve iz tega zakona, ni dovoljeno.

Določba 7. člena zakona je pravna podlaga za podzakonski akt, s katerim bodo določeni podrobnejši pogoji glede dostopnosti proizvodov, njihovo označevanje in postopek ugotavljanja skladnosti, ki morajo biti izpolnjeni, da bo zagotovljena njihova dostopnost v skladu s tem zakonom.

Določbe od 8. do 13. člena vsebujejo splošne pogoje glede dostopnosti do storitev ter podrobnejše opredelitve glede dostopnosti do elektronskih komunikacijskih storitev, storitev, ki omogočajo dostop do

avdiovizualnih medijskih storitev, e- knjige, dostopnosti zračnega in avtobusnega potniškega prevoza ter dostopnosti v zvezi s potrošniškimi bančnimi storitvami. Na področju dostopnosti storitev, ki omogočajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, bo podzakonski akt podrobneje opredeljeval pogoje glede dostopnosti do le-teh, na področju elektronskih komunikacijskih storitev pa Uredba Vlade Republike Slovenije.

Nadalje zakon podrobno opredeljuje obveznosti gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo s proizvodi, natančneje obveznosti proizvajalcev, pooblaščenih zastopnikov, uvoznikov in distributerjev, ki jih morajo ti zagotoviti, preden proizvod pride na trg, da bo skladen s pogoji glede dostopnosti iz predloga zakona. Določeno je, da morajo gospodarski subjekti iz predloga zakona pet let od dobave proizvoda imeti informacijo (identiteto) o tem, kateri gospodarski subjekt jim je proizvod dobavil in komu so ta proizvod dobavili. Te podatke morajo na zahtevo posredovati organom za nadzor trga iz tega zakona.

Določba 21. člena tega zakona določa obveznost ponudnikov storitev zagotavljati, da storitve oblikujejo in opravljajo v skladu s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona ter da so vzpostavljeni postopki za nadaljnje zagotavljanje storitev v skladu z pogoji glede dostopnosti. Ponudniki storitev morajo pripraviti informacije o storitvah, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti v skladu s tem zakonom, glede na posamezno vrsto storitve, ta pa mora biti na voljo javnosti v pisni in ustni obliki ter tudi v obliki, ki je dostopna invalidom. Ponudniki storitev morajo te informacije hraniti, posodabljeni in objavljati, dokler se storitev izvaja. Prav tako morajo zagotoviti, da imajo vzpostavljene postopke za nadaljnje zagotavljanje storitev v skladu z pogoji glede dostopnosti. Pri tem morajo ustrezno upoštevati spremembe značilnosti zagotavljanja storitve, spremembe pogojev glede dostopnosti in spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, na podlagi katerih se ugotavlja skladnost storitve s pogoji glede dostopnosti.

Določba 22. člena določa, da se pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz tega zakona uporabljajo, če zagotavljanje skladnosti ne zahteva bistvene spremembe proizvoda ali storitve, zaradi katere bi se temeljito spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve, ter zavezancem ne nalaga nesorazmernega bremena. V členu so določena merila za izjemne primere, ko izpolnjevanje pogojev iz predloga zakona pomeni nesorazmerno breme za gospodarske subjekte ali, če ne zahtevajo znatnih sprememb proizvodov in storitev, ki bi lahko povzročile njihovo temeljito spremembo z vidika izpolnjevanja pogojev iz predloga zakona. S podzakonskim aktom bodo opredeljena tudi merila za oceno nesorazmernega bremena.

Predlog zakona opredeljuje tudi domnevo o skladnosti proizvodov in storitev, dostopnost na podlagi drugih aktov Unije ter skladnost s harmoniziranimi standardi in tehničnimi specifikacijami ali njihovimi deli in tako izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti iz tega zakona.

Nadalje predlog zakona opredeljuje nadzor trga proizvodov, nadzorni organ in določa postopek za obravnavo proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti na nacionalni ravni, ter določa ukrepe v zvezi s formalno neskladnostjo proizvoda in ukrepe v primeru, da se neizpolnjevanje ukrepov nadaljuje tudi po zahtevi inšpektorata za odpravo formalnih neskladnosti. Določena je tudi zaščitna klavzula, ki pooblašča nadzorne organe in pristojna ministrstva iz tega zakona, da v zvezi s proizvodi, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti ali ne zagotavljajo zaščite javnih interesov, izvedejo omejevalne ukrepe ter jih zavezuje, da o navedenih ukrepih obvestijo Komisijo in druge države članice.

S predlogom zakona je opredeljen nadzor trga storitev, ki ga za vsako posamezno storitev izvaja pristojni nadzorni organ, določen v 30. členu tega zakona, ter tako redno preverjanje skladnosti storitev s pogoji iz tega zakona, obravnavanje pritožbe ali poročila o vprašanjih v zvezi z neskladnostjo storitev s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona ter preverja, ali je zavezanec sprejel potrebne popravilne ukrepe.

Predlog zakona določa tudi pooblastila v inšpekcijskem nadzoru. S temi pooblastili v okviru obstoječih pristojnosti se inšpekcijskim organom izboljšujejo možnosti ukrepanja z namenom kakovostnejšega in še učinkovitejšega nadzora trga in skladnosti proizvodov, s čimer se zagotavlja visoka stopnja zaščite javnih interesov. V hitrem prekrškovnem postopku se lahko izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Poleg splošnih pravil za odmero sankcije iz zakona, ki ureja prekrške, se pri določanju višine globe upoštevajo posledice izvršitev prekrška za uporabnika proizvodov ali storitev iz tega zakona.

Nadalje predlog zakona določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do proizvodov in kršitev zagotavljanja dostopnosti do vsake posamezne vrste storitve.

Predlog zakona določa prehodno obdobje, v katerem ponudniki storitev lahko pri zagotavljanju storitev še naprej uporabljajo proizvode, ki so jih zakonito uporabljali za zagotavljanje podobnih storitev, vendar le do 28. junija 2030. Prav tako se lahko pogodbe o storitvah, sklenjene pred 28. junijem 2025, izvajajo brez sprememb do poteka njihove veljavnosti, vendar ne dlje kot pet let po navedenem datumu. Samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred 28. junijem 2025, se lahko še naprej uporabljajo za zagotavljanje podobnih storitev do konca njihove ekonomsko koristne življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe. Še naprej se lahko v nespremenjeni obliki uporablja storitev e-knjige, ki je bila v uporabi pred 28. junijem 2025, ukrepi za sprejem komunikacije v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili 112 pa se lahko začnejo uporabljati najpozneje od 28. junija 2027 dalje.

Določba 43. člena določa obveznost poročanja Evropski komisiji in pripravo poročil o uporabi ukrepov za zagotovitev dostopnosti za proizvode in storitve na podlagi tega zakona. Poročilo mora vsebovati informacije o razvoju dostopnosti proizvodov in storitev, morebitno vezanost na določeno tehnologijo ali ovire za inovacije ter učinek tega zakona na gospodarske subjekte in invalide z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja ter druge informacije z upoštevanjem stališč gospodarskih akterjev in ustreznih nevladnih organizacij, vključno z invalidskimi organizacijami.

Evropski komisiji v imenu Republike Slovenije poroča ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, ki s sklepom imenuje člane komisije in njihove namestnike na podlagi predlogov resornih ministrstev in vladnih služb, pristojnih za zagotavljanje dostopnosti do posameznega proizvoda ali storitve na podlagi tega zakona. Ti morajo letno, najpozneje do konca januarja za preteklo leto, pripraviti poročilo o razvoju dostopnosti iz četrtega odstavka tega člena z njihovega resornega področja.

Končna določba določa začetek veljavnosti zakona, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in začetek uporabe zakona, to je 28. junija 2025.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun na naslednjih področjih:

Na področju gospodarstva bodo za izvajanje nadzora in drugih dejavnosti v zvezi z izvajanjem zakona potrebna dodatna finančna sredstva za zaposlitev dveh inšpektorjev na Tržnem inšpektoratu Republike Slovenije. Za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev za proizvode s pregledi in preskusi v usposobljenih laboratorijih so za nove zaposlitve potrebna sredstva v višini 60 tisoč evrov na letni ravni, za tehnične preglede in analize pa sredstva v višini 20 tisoč evrov na letni ravni.

V okviru infrastrukture se finančne posledice ocenjujejo za področje cestnega prometa, in sicer bo potrebna ena nova zaposlitev in 32 tisoč evrov letno za izpolnjevanje predpisanih pogojev glede dostopnosti.

Na področju ladijskega prometa bo treba zagotoviti 75 tisoč evrov letno za zaposlitev dveh inšpektorjev za nadzor dostopnosti, za tehnične preglede in analize pa dodatnih 20 tisoč evrov letno.

Na področju železniškega prometa se finančne posledice ugotavljajo v višini 36 tisoč evrov letno.

Za namen izvajanja vsebinskega nadzora nad e-knjigo bodo potrebna dodatna finančna sredstva za eno novo zaposlitev na Inšpektoratu Republike Slovenije za kulturo in medije, v višini 35.000,00 evrov letno.

Skupna ocena finančnih posledic znaša približno 300 tisoč evrov za posamezna ministrstva. Prvi finančni vpliv se bo poznal v letu 2025.

V skupni finančni oceni posledic predloga zakona ni zajeta zaposlitev enega uslužbenca (pooblaščenec osebe agencije za nadzor) na Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije v višini 45.000 eur letno ter 500 eur za predvideno izobraževanje.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ima dodatne finančne posledice na posameznih področnih ministrstvih. Za njegovo izvajanje bodo potrebna dodatna sredstva, ki jih bo treba zagotoviti v proračunu Republike Slovenije od leta 2025 dalje.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Države članice Evropske unije morajo prenesti Direktivo 2019/882/EU v svoj pravni red. Pogoji glede dostopnosti do proizvodov in storitev pa naj bi začeli veljati in se uresničevati na trgu od 28. junija 2025 dalje.

Namen prenosa Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red je harmonizirati zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide z odpravo in preprečevanjem ovir za prosti pretok proizvodov in storitev tako na slovenskem kot tudi evropskem trgu.

Glede na to, da večina držav članic Evropske unije navedene direktive še ni prenesla v svoje pravne rede, primerjalni pregled ni mogoč.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ima posledice glede postopkov oziroma poslovanja javne uprave predvsem pri zagotavljanju nadzora nad pogoji dostopnosti, ki jih opredeljuje predlog zakona. Posledice se bodo odražale v novih zaposlitvah kadra za izvajanje nadzora na področju gospodarstva in infrastrukture.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznosti strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ima posledice na gospodarstvo predvsem z vidika harmonizacije dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide, kar pomeni, da bodo na podlagi predloga zakona gospodarski subjekti morali zagotavljati predpisane standarde v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti proizvodov in storitev na trgu. Vsi gospodarski subjekti, ki sodelujejo v dobavni in distribucijski verigi, bodo morali zagotoviti, da dajejo na trg samo tiste proizvode, ki so v skladu s pogoji o dostopnosti tega zakona.

Predlog zakona ima kot posledico tudi jasno in sorazmerno razdelitev obveznosti, ki ustrezajo vlogi vsakega izmed gospodarskih subjektov v dobavni in distribucijski verigi. Najpomembnejša posledica

predloga zakona pa je prosti pretok blaga in storitev na trgu, ki pozitivno vpliva na prosto izbiro posameznikov, v tem primeru invalidov, na trgu blaga in storitev.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo izboljšal kakovost življenja invalidov in prispeval k uresničevanju načela enakega obravnavanja invalidov pri dostopu do blaga in storitev.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ima posledice na vseh področjih, ki se dotikajo vsakodnevnega življenja invalidov, torej tudi na področju kulture, infrastrukture in drugih področjih, ki jih zajema zakon.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen javnosti na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter posameznih resornih ministrstev, ki jih zajema zakon, in s predstavitvami zainteresirani javnosti prek medijev, spletnih strani.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje predloga zakona se bo spremljalo na podlagi letnih poročil resornih ministrstev, ki so pristojna za zagotavljanje dostopnosti do posameznega proizvoda ali storitve na podlagi tega zakona. Prav tako se bo izvajanje zakona spremljalo zaradi poročanja Evropski komisiji.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na e-demokraciji 11. februarja 2022. Javna obravnavna je trajala 20 dni, do 3. marca 2022. Predlagatelj zakona je predlog zakona pripravil v okviru medresorske delovne skupine in v sodelovanju s predstavniki invalidov.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona je sodelovala medresorska delovna skupina za pripravo Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide, ki jo je vodilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V delovni skupini so sodelovali tudi zunanji strokovnjaki:

- Tomaž Gorjanc, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve,
- Katja Kmet Vrčko, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve,
- Nataša Vidmar Kraljevič, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve,
- mag. Maja Rigač, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
- Lea Wildmann, Gospodarska zbornica Slovenije,
- Mateja De Reya, Zveza Sožitje,
- Mateja Toman, Društvo distrofikov Slovenije.

Člani delovne skupine za svoje sodelovanje niso prejeli plačila.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Luka Mesec, minister

- Simon Maljevac, državni sekretar
- mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
- Saša Mlakar, sekretarka, Direktorat za invalide
- Simona Kamšek, podsekretarka, Direktorat za invalide.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina zakona)**

Ta zakon določa:

- pogoje za dostopnost proizvodov in storitev, s katerimi se zagotavlja dostopnost za invalide oziroma invalidke (v nadaljnjem besedilu: invalid);
- obveznosti gospodarskih subjektov glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide;
- nadzorne organe v zvezi z nadzorom nad proizvodi in ponudniki storitev iz tega zakona.

2. člen **(pravni akti Evropske unije)**

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70).

3. člen **(področje uporabe)**

(1) Ta zakon se uporablja za naslednje proizvode:

1. potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo in operacijske sisteme teh sistemov strojne opreme;
2. samopostrežne terminale, in sicer:
 - a) plačilne terminale;
 - b) samopostrežne terminale, namenjene zagotavljanju storitev:
 - bankomate,
 - prodajne avtomate za vozovnice,
 - avtomate za prijavo,
 - interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij, razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij;
3. potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve;
4. potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
5. e-bralnike.

(2) Ta zakon se uporablja za naslednje storitve:

1. elektronske komunikacijske storitve, razen storitev prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj-stroj;
2. storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
3. storitve zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza, in sicer:
 - a) spletišča,
 - b) storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami,
 - c) storitev izdajanja elektronskih vozovnic,
 - č) zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone, ki so na ozemlju Evropske unije,
 - d) interaktivne samopostrežne terminale na ozemlju Evropske unije, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza;

4. potrošniške bančne storitve;
5. e-knjige in namensko programsko opremo;
6. storitve e-trgovine.

(3) Ne glede na 3. točko prejšnjega odstavka se za storitve mestnega, primestnega in regionalnega prevoza uporabljajo le storitve pod d) 3. točke prejšnjega odstavka.

(4) Za grajeno okolje, ki ga uporabljajo invalidi, se glede dostopnosti uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.

4. člen **(izjeme)**

(1) Ta zakon se ne uporablja za naslednje vsebine spletišč in mobilnih aplikacij:

- predhodno posnete časovne medijske vsebine, objavljene pred 28. junijem 2025;
- oblike zapisa pisarniških datotek, objavljene pred 28. junijem 2025;
- spletne zemljevide in storitve zemljevidov, če so ključne informacije pri zemljevidih, ki so namenjeni navigaciji, zagotovljene na dostopen digitalni način;
- vsebine tretjih oseb, ki jih gospodarski subjekt ni ne financiral ne razvil oziroma niso pod njegovim nadzorom;
- vsebine spletišč in mobilnih aplikacij, ki se štejejo za arhiv, kar pomeni, da vsebujejo le vsebino, ki se ne posodablja ali ureja po 28. juniju 2025.

(2) Ta zakon se ne uporablja za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve.

(3) Ta zakon se ne uporablja za področji železniškega prevoza in javne železniške infrastrukture, ki sta urejena z Uredbo Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe (UL L št. 356 z dne 12. 12. 2014, str. 110), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/772 z dne 16. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1300/2014 glede popisa sredstev z namenom ugotavljanja ovir za dostopnost, zagotavljanja informacij za uporabnike ter spremljanja in vrednotenja napredka v zvezi z dostopnostjo (UL L št. 139 I z dne 27. 5. 2019, str. 1) in Uredbo Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi s podsistemom »telematske aplikacije za potniški promet« vseevropskega železniškega sistema (UL L št. 123 z dne 12. 5. 2011, str. 11), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/775 z dne 16. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 454/2011 v zvezi z upravljanjem nadzora sprememb (UL L št. 139 I z dne 27. 5. 2019, str. 103).

5. člen **(opredelitev izrazov)**

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »avdiovizualna medijska storitev« je storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja avdiovizualne medijske storitve;
2. »besedilo v realnem času« je oblika besedilnega pogovora v situacijah od točke do točke ali večtočkovnih konferencah, pri katerem se vtipkano besedilo prenaša znak za znakom, tako da uporabnik komunikacijo zaznava kot neprekinjeno;
3. »center za sprejem komunikacije v sili« je center za sprejem komunikacije v sili, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
4. »dajanje na trg« pomeni, da je proizvod prvič na voljo na trgu Evropske unije;
5. »distributer« je fizična ali pravna oseba v dobavni verigi razen proizvajalca ali uvoznika, ki omogoči dostopnost proizvoda na trgu;
6. »dostopnost na trgu« je dobava proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Evropske unije v okviru gospodarske dejavnosti v zameno za plačilo ali brezplačno;
7. »e-bralnik« je namenska oprema, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporablja kot edino orodje oziroma aplikacija, s katero je mogoče posamezno e-knjigo brati, poslušati ali jo kako

drugače uporabljati prilagojeno uporabniku, za dostop do datotek e-knjig, iskanje po njih ter branje, poslušanje in uporabo teh datotek;

8. »e-knjiga in namenska programska oprema« je storitev za zagotavljanje digitalnih datotek, ki prikazujejo elektronsko različico knjige, do katere je mogoče dostopati na uporabniku razumljiv način, po kateri je mogoče brskati in ki jo je mogoče brati, poslušati ali jo kako drugače uporabljati prilagojeno uporabniku, ter programska oprema, nujna za zagotavljanje storitve e-knjige, vključno s storitvami na osnovi mobilnih naprav, s spletnimi portali in mobilnimi aplikacijami, namenjena dostopanju do takšnih digitalnih datotek, iskanju po njih, izbiri teh datotek in aktiviranju ter njihovi uporabi za branje in poslušanje ter drugo temu prilagojeno uporabo, razen programske opreme iz 26. točke tega člena;
9. »elektronska komunikacijska storitev« je storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
10. »elektronska vozovnica« je sistem, pri katerem je pravica do potovanja shranjena na fizični vozovnici ali drugi napravi v elektronski obliki kot količinska ali terminska vozovnica ali kot dobroimetje, ni pa natisnjena na papirnati vozovnici;
11. »gospodarski subjekt« je proizvajalec, pooblaščen zastopnik, uvoznik, distributer ali ponudnik storitev;
12. »harmonizirani standard« je harmonizirani standard, kot je opredeljen v 1.(c) točki 2. člena Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 316 z dne 14. 11. 2012, str. 14; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1025/2012/EU);
13. »interaktivna računalniška zmogljivost« pomeni funkcionalnost, ki podpira interakcijo človek-stroj in omogoča obdelavo in prenos podatkov, glasu ali videa ali kombinacije le-teh;
14. »invalid« je oseba z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki ga v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodeloval v družbi;
15. »komunikacija v sili« je komunikacija v sili, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
16. »mala in srednja podjetja« so podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov eurov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov eurov, vendar ne vključuje mikropodjetij;
17. »mikropodjetje« je podjetje, ki ima manj kot deset zaposlenih in ima letni promet, ki ne presega dveh milijonov eurov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega dveh milijonov eurov;
18. »nacionalni organ« je pristojen organ države članice Evropske unije;
19. »najprimernejši center za sprejem komunikacije v sili« je najprimernejši center za sprejem komunikacije v sili, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
20. »operacijski sistem« je programska oprema, ki nadzoruje vmesnik do zunanje strojne opreme, razporeja naloge, upravlja podatkovno shrambo in predstavlja privzeti vmesnik do uporabnika, ko ni v uporabi nobena aplikacija, vključno z grafičnim vmesnikom, ne glede na to, ali je takšna programska oprema sestavni del potrošniške računalniške strojne opreme za splošno rabo ali samostojna programska oprema, ki naj bi se uporabljala na potrošniški računalniški strojni opremi za splošno rabo; ne pomeni pa nalagalnika operacijskega sistema, osnovnega vhodno-izhodnega sistema ali druge strojne programske opreme, ki je potrebna ob zagonu ali namestitvi operacijskega sistema;
21. »plačilni terminal« je naprava, ki omogoči plačevanje z uporabo plačilnih instrumentov na fizičnem prodajnem mestu, ne pa tudi v virtualnem okolju, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
22. »podporna tehnologija« je vsak predmet, del opreme, storitev ali sistem proizvodov, vključno s programsko opremo, ki se uporablja za povečanje, ohranjanje, nadomestitev ali izboljšanje

funkcijskih zmožnosti invalidov ali za olajšanje in nadomestitev okvar, omejitev gibanja ali izločitev iz udeležbe;

23. »ponudnik storitev« je vsaka fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja storitev na trgu Unije ali ponuja zagotavljanje takšne storitve potrošnikom v Evropski uniji. Za ponudnika storitev v zvezi z e-knjigami se štejejo založniki in drugi gospodarski subjekti, ki sodelujejo pri njihovi distribuciji;
24. »pooblaščen zastopnik« je fizična ali pravna oseba s sedežem v Evropski uniji, ki jo je proizvajalec pisno pooblastil, da v njegovem imenu opravlja določene naloge;
25. »potrošnik« je fizična oseba, ki kupuje proizvod ali je prejemnik storitve za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
26. »potrošniška bančna storitev« pomeni zagotavljanje naslednjih bančnih in finančnih storitev potrošnikom s strani vseh subjektov, ki te storitve lahko opravljajo:
 - a) kreditnih pogodb, za katere velja zakon, ki ureja potrošniške kredite;
 - b) investicijskih in pomožnih storitev, to so:
 - sprejemanje in posredovanje naročil v zvezi z enim ali več finančnimi instrumenti;
 - izvrševanje naročil za račun strank;
 - upravljanje portfeljev;
 - investicijsko svetovanje;
 - hramba in upravljanje finančnih instrumentov za račun strank, ki vključuje tudi skrbništvo in sorodne storitve, kot so upravljanje gotovine in zavarovanja, in izključuje vodenje računov vrednostnih papirjev na najvišji stopnji;
 - odobravanje posojil vlagatelju, da bi ta lahko opravil enega ali več poslov s finančnimi instrumenti, če je podjetje, ki odobri posojilo, vpleteno v posel;
 - menjalniške storitve, če so povezane z opravljanjem investicijskih storitev;
 - investicijske raziskave in finančne analize ali druge oblike splošnih priporočil v zvezi s posli s finančnimi instrumenti.
 - c) plačilnih storitev, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
 - č) storitev, povezanih s plačilnim računom, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
 - d) elektronski denar, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
27. »potrošniški sistem računalniške strojne opreme za splošno rabo« je kombinacija strojne opreme, ki tvori celoten računalnik, za katerega je značilno, da je večnamenski, z ustrezno programsko opremo pa lahko opravlja najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, in je namenjen temu, da ga upravljajo potrošniki, vključno z osebnimi računalniki, zlasti namiznimi računalniki, prenosnimi računalniki, pametnimi telefoni in tabličnimi računalniki;
28. »potrošniška terminalna oprema z interaktivno računalniško zmogljivostjo, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev« je vsaka oprema, katere glavni namen je zagotoviti dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
29. »proizvajalec« je fizična ali pravna oseba, ki izdeluje proizvod ali za katero se tak proizvod načrtuje ali izdeluje in trži ta proizvod pod svojim imenom ali blagovno znamko;
30. »proizvod« je snov, pripravek ali blago, pridobljeno v proizvodnem procesu, razen hrane, krme, živih rastlin in živali, proizvodov človeškega izvora ter proizvodov rastlin in živali, neposredno vezanih na njihovo prihodnje razmnoževanje;
31. »storitev« je vsaka posamična gospodarska oziroma pridobitna ali samozaposlitvena aktivnost, ki jo, praviloma za plačilo, opravlja ponudnik storitev, ki je pravna ali fizična oseba. Proizvodnja blaga se ne šteje za storitev, vendar pa se za storitev štejejo posamezne aktivnosti, potrebne za proizvodnjo in trženje blaga;
32. »storitev avtobusnega potniškega prevoza« je storitev prevoza v notranjem cestnem prometu, ki se izvaja kot javni linijski prevoz potnikov v cestnem prometu, posebni linijski prevoz, stalni izvenlinijski prevoz, prevoz na klic, občasni prevoz, avtotaksi prevoz in kot posebna oblika prevoza in kot prevoz potnikov v mednarodnem cestnem prometu, ki se izvaja kot prevoz v mednarodnem javnem

- linijskem prometu, posebnem linijskem prometu, občasni prevoz potnikov in kot prevoz potnikov z izmeničnimi vožnjami kot je opredeljen v zakonu, ki ureja prevoze v cestnem prometu;
33. »storitev e-trgovine« je storitev, ki se zagotavlja na daljavo, prek spletišč in storitev na osnovi mobilnih naprav, elektronsko in na posamezno zahtevo potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe;
34. »storitev izdajanja elektronskih vozovnic« je sistem, pri katerem se kupijo vozovnice za potniški prevoz z uporabo naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo, tudi na spletu, in se kupcu dostavijo v elektronski obliki, da se lahko natisnejo na papir ali drugače prikažejo med potovanjem z uporabo mobilne naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo;
35. »storitev zračnega potniškega prevoza« je storitev rednega in posebnega zračnega prevoza, ki sta opredeljena v zakonu, ki ureja letalstvo;
36. »storitev vodnega potniškega prevoza« pomeni potniške storitve v skladu s prvim odstavkom 2. člena Uredbe (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 1), razen iz drugega odstavka 2. člena navedene uredbe;
37. »storitev, ki zagotavlja dostop do avdiovizualnih medijskih storitev« je podporna (komplementarna) storitev za zagotavljanje tehničnih možnosti dostopa, ki se prenaša po elektronskih komunikacijskih omrežjih in se uporablja za prepoznavanje, izbiranje in uporabo avdiovizualnih medijskih storitev ter prejemanje informacij o teh storitvah, in kakršne koli elemente, kot so podnapisi za gluhe in naglušne, zvočni opis, govorjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, ki izhajajo iz izvajanja ukrepov za zagotovitev dostopnosti storitev, kot je določeno v zakonu, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, ter vključuje tudi elektronske programske vodnike;
38. »tehnična specifikacija« je tehnična specifikacija, kot je opredeljena v 4. točki 2. člena Uredbe 1025/2012/EU in ki zagotavlja sredstvo za izpolnjevanje pogojev glede dostopnosti, ki se uporabljajo za proizvod ali storitev;
39. »umik« je ukrep za preprečitev dostopnosti proizvoda iz dobavne verige na trgu;
40. »uvoznik« je fizična ali pravna oseba s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije;
41. »v realnem času« pomeni časovno usklajen s predvajano vsebino.

II. POGOJI GLEDE DOSTOPNOSTI IN PROSTI PRETOK

6. člen

(pogoji glede dostopnosti na trgu)

Gospodarski subjekti omogočijo dostopnost na trgu proizvodom, ki so skladni s pogoji dostopnosti po tem zakonu, in opravljajo storitve, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti po tem zakonu.

7. člen

(splošni pogoji glede dostopnosti proizvodov)

(1) Proizvodi iz prvega odstavka 3. člena tega zakona morajo izpolnjevati naslednje splošne pogoje glede dostopnosti:

- pogoje glede zagotavljanja informacij,
- uporabniški vmesnik in oblikovanje funkcionalnosti,
- podporne storitve in
- dostopnost embalaže in navodil za uporabo proizvodov.

(2) Četrta alineja prejšnjega odstavka ne velja za samopostrežne terminale.

(3) Podrobnejše pogoje glede dostopnosti proizvodov iz prvega odstavka 3. člena tega zakona, označevanje in postopek ugotavljanja skladnosti predpiše minister, pristojen za posamezno vrsto proizvoda, v skladu s predpisi o delovnem področju ministrstev (v nadaljnjem besedilu: minister, pristojen za proizvode).

8. člen

(splošni pogoji glede dostopnosti storitev)

Da se invalidom omogoči ustrezna uporaba, morajo storitve iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, razen storitev mestnega, primestnega in regionalnega prevoza, izpolnjevati splošne pogoje glede dostopnosti, in sicer se storitve zagotavljajo z naslednjimi podpornimi tehnologijami:

1. z zagotavljanjem dostopnosti proizvodov, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitve, v skladu s 7. členom tega zakona,
2. z informacijami o delovanju storitve ter, kadar se pri zagotavljanju storitve uporabljajo proizvodi, o njeni povezavi s proizvodi in značilnostih teh proizvodov glede dostopnosti ter njihovi interoperabilnosti s podpornimi pripomočki in infrastrukturo, pri čemer velja naslednje:
 - a) informacije so na voljo prek več kot enega zaznavnega kanala;
 - b) informacije se predstavijo na razumljiv način;
 - c) informacije se uporabnikom predstavijo na način, da jih lahko zaznajo;
 - č) vsebina informacij je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podpirne formate, ki se lahko uporabnikom prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala;
 - d) predstavijo se s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in z zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;
 - e) nebesedilne vsebine se dopolnijo z alternativnim prikazom te vsebine;
 - f) dosledno in ustrezno se zagotavljajo elektronske informacije, potrebne za zagotavljanje storitve, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive,
3. z doslednim in ustreznim zagotavljanjem dostopnosti spletišč, vključno s povezanimi spletnimi aplikacijami in storitvami na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, ki so zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva,
4. s podpornimi storitvami (službami za pomoč uporabnikom, klicnimi centri, tehnično podporo, storitvami prenosa in storitvami usposabljanja), kadar so na voljo, ki zagotavljajo informacije o dostopnosti storitve in njeni združljivosti s podpornimi tehnologijami, in sicer prek dostopnih načinov komunikacije,
5. z zagotavljanjem informacij o dostopnosti vozil, okoliške infrastrukture in grajenega okolja ter o pomoči invalidom pri storitvah zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza,
6. z zagotavljanjem informacij o pametnem izdajanju vozovnic (elektronska rezervacija in nakup itd.), potovalnih informacij v realnem času (vozni redi, motnje v prometu, povezovalne storitve, nadaljevanje potovanja z drugimi načini prevoza itd.) ter dodatne informacije o storitvi (npr. o osebju na postajah, dvigalih v okvari ali storitvah, ki začasno niso na voljo).

9. člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev)

(1) Pri zagotavljanju dostopa do elektronske komunikacijske storitve, vključno s komunikacijo v sili, ponudnik te storitve zagotavlja:

- glasovno komunikacijo in uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno zapisovanje besedila v realnem času;
- storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video;
- da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video, sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo najprimernejšemu centru za obveščanje.

(2) Vlada z uredbo predpiše podrobnejše pogoje glede dostopnosti storitev iz prejšnjega odstavka.

10. člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti storitev, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev)

(1) Pri zagotavljanju storitev dostopa do avdiovizualnih medijskih storitev ponudnik te storitve zagotavlja:

- elektronske programske vodnike, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi ter zagotavljajo informacije o razpoložljivosti elementov dostopnosti;
- da so komponente dostopnosti (storitve dostopa) avdiovizualnih medijskih storitev, kot so podnapisi, zvočni opis, govornjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, v celoti posredovane v ustrezni kakovosti, ki omogoča natančen prikaz, sinhronizacijo z zvokom in videom, ter uporabnikom omogočajo nadzor prikaza in uporabe.

(2) Minister, pristojen za področje avdiovizualnih medijskih storitev, predpiše podrobnejše pogoje glede dostopnosti storitev iz prejšnjega odstavka.

11. člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti storitev e-knjige)

(1) Pri zagotavljanju storitev e-knjige ponudnik te storitve:

1. zagotovi, da je v primeru e-knjig, ki poleg besedila vsebujejo tudi zvočni zapis besedila, zagotovljena sinhronizacija med besedilom in zvočnim zapisom;
2. zagotovi, da e-knjige ne ovirajo pravilnega delovanja podporne tehnologije;
3. zagotovi dostop do vsebine e-knjige, iskanje po vsebini in postavitev e-knjige, vključno z dinamično postavitvijo, ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine;
4. omogoči alternativne predstavitve vsebine in njene interoperabilnosti z različnimi podpornimi tehnologijami, da se zagotovijo zaznavnost, upravljivost, razumljivost in robustnost za predstavitev vsebine e-knjige;
5. zagotovi, da je e-knjige mogoče najti prek informacij v obliki metapodatkov o elementih dostopnosti;
6. zagotovi, da ukrepi za upravljanje digitalnih pravic ne blokirajo elementov dostopnosti.

(2) Ponudnik storitev pred izdajo e-knjige v promet naredi samoevalvacijo izpolnjevanja zahtev o dostopnosti iz prejšnjega odstavka, ki jo hrani v lastni dokumentaciji in jo je v primeru inšpekcijskega nadzora dolžan predložiti. Obrazec samoevalvacije se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za področje knjige.

12. člen

(dodatni pogoji dostopnosti zračnega in avtobusnega potniškega prevoza)

(1) Pri zagotavljanju storitve zračnega potniškega prevoza ponudnik storitve:

1. preden sprejme rezervacijo invalida preveri, ali obstaja upravičen varnostni razlog, zaradi katerega invalida ne more sprejeti na let;
2. invalidom omogoči prevoz, ki je primerljiv s prevozi drugih oseb, in jim zaradi njihovih posebnih potreb nudi pomoč na letališčih kot tudi na zrakoplovu z zaposlitvijo potrebnega osebja in uporabo ustrezne opreme, pri čemer mora biti pomoč brezplačna;
3. izvaja pomoč na letališčih od določene točke prihoda na letališče do zrakoplova in od zrakoplova do določene točke odhoda z letališča, vključno z vkrcanjem in izkrcanjem;
4. zagotovi vse pomembne informacije, ki se nudijo potnikom zračnega prevoza, v nadomestnih oblikah, razumljivih invalidom, in so v istih jezikih, kakor so informacije, ki so na voljo drugim potnikom.

(2) Pri zagotavljanju storitve avtobusnega potniškega prevoza ponudnik storitve:

1. zagotovi možnosti avtobusnega prevoza, ki je primerljiv s prevozi drugih potnikov, in tako določi pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem;
2. ne sme invalida zavrniti zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti, razen če obstajajo upravičeni varnostni razlogi, razlog v zvezi z zasnovo vozila ali infrastrukturo;
3. zagotovi pravico do pomoči na postajah in prevoznih sredstvih;
4. brezplačno zagotovi dostop do storitve, po možnosti z uporabo evropskega standardizacijskega sistema;
5. pri odločitvah glede načrta novih postaj in pri velikih prenovah upravljavci postaj upoštevajo potrebe invalidov v skladu z zahtevami za konstrukcijo, namenjeno vsem uporabnikom, ter v vsakem primeru upravljavci postaj določijo kontaktne točke, na katerih lahko zadevne osebe sporočijo svoj prihod in potrebo po pomoči;
6. pri nabavi avtobusov upošteva, da prevozniki zaznajo potrebe invalidov pri odločanju o opremi novih in obnovljenih vozil;
7. si prizadeva za izboljšanje obstoječe infrastrukture, kjer je to potrebno, da bi prevozniki lahko omogočili dostop invalidom ter jim ponudili ustrezno pomoč.

13. člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti v zvezi s potrošniškimi bančnimi storitvami)

Pri zagotavljanju dostopa do potrošniških bančnih storitev ponudnik te storitve zagotovi:

- način identifikacije, elektronskih podpisov, varnostnih elementov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni razumljivi in zanesljivi;
- da so informacije razumljive in njihova zahtevnost ne presega stopnje B2 (zgornja srednja raven) skupnega evropskega referenčnega okvira Sveta Evrope za jezike.

14. člen

(omogočanje prostega pretoka)

Oviranje omogočanja dostopnosti proizvodov na trgu ali zagotavljanja storitev, ki izpolnjujejo pogoje iz tega zakona, ni dovoljeno.

III. OBVEZNOSTI GOSPODARSKIH SUBJEKTOV V ZVEZI S PROIZVODI

15. člen

(obveznosti proizvajalca)

(1) Proizvajalec pri dajanju proizvodov na trg zagotovi, da so proizvodi načrtovani in izdelani v skladu s pogoji glede dostopnosti iz 7. člena tega zakona.

(2) Proizvajalec:

1. pripravi tehnično dokumentacijo,
2. izvede postopek ugotavljanja skladnosti proizvoda,
3. pripravi izjavo EU o skladnosti, da proizvod izpolnjuje pogoje glede dostopnosti,
4. proizvodu doda oznako CE,
5. zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za ohranjanje skladnosti serijske proizvodnje,
6. na proizvodih označi identifikacijske elemente proizvoda,
7. na proizvodu, embalaži ali priloženem dokumentu navede svoje ime, registrirano trgovsko ime, registrirano blagovno znamko in kontaktne podatke,
8. zagotovi, da so proizvodu priložena navodila in varnostne informacije v jeziku, ki jih potrošniki in drugi končni uporabniki razumejo.

(3) Proizvajalec, ki ugotovi, da proizvod, ki ga je dal na trg, ni skladen s pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, nemudoma izvede popravilne ukrepe za zagotovitev skladnosti proizvoda ali ga umakne s trga. Proizvajalec o tem obvesti pristojne organe držav, ki so omogočili dostop do proizvoda,

in predloži informacije o neskladnosti in sprejetih popravljivih ukrepih. Proizvajalec vodi evidenco proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.

(4) Proizvajalec pristojnemu organu na zahtevo predloži vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti proizvoda. S tem organom na njegovo zahtevo sodeluje pri ukrepih za odpravo neskladnosti proizvoda na trgu.

16. člen

(pooblaščen zastopnik)

(1) Proizvajalec lahko s pisnim pooblastilom imenuje pooblaščenega zastopnika, ki opravlja naloge, kot na primer:

- organom za nadzor trga za obdobje petih let omogoči dostop do izjave EU o skladnosti in tehnične dokumentacije;
- pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi utemeljene zahteve zagotovi vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda;
- s pristojnimi nacionalnimi organi na njihovo zahtevo sodeluje pri katerem koli ukrepu, sprejetem za odpravo neskladnosti proizvodov, za katere je pooblaščen, s pogoji glede dostopnosti.

(2) Obveznosti iz prvega odstavka prejšnjega člena ne morejo biti del pooblastila pooblaščenega zastopnika.

17. člen

(obveznosti uvoznika)

(1) Uvoznik daje na trg le proizvode, ki so skladni s tem zakonom.

(2) Uvoznik pred dajanjem proizvoda na trg zagotovi, da:

1. je proizvajalec izvedel postopek ugotavljanja skladnosti proizvoda,
2. je proizvajalec pripravil tehnično dokumentacijo,
3. ima proizvod oznako CE,
4. so mu priloženi zahtevani dokumenti,
5. je proizvajalec izpolnil pogoje iz 6. in 7. točke drugega odstavka 15. člena tega zakona,
6. na proizvodu, embalaži ali priloženem dokumentu navede svoje ime, registrirano trgovsko ime, registrirano blagovno znamko in kontaktne podatke v jeziku, ki ga končni uporabnik ali organi za nadzor trga razumejo,
7. so proizvodu priložena navodila in varnostne informacije v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki razumejo,
8. pogoji skladiščenja ali prevoza v času uvoznikove odgovornosti za proizvod ne ogrožajo njegove skladnosti s pogoji glede dostopnosti,
9. pristojnim organom za obdobje petih let omogoča dostop do izvoda izjave EU o skladnosti ter tehnične dokumentacije.

(3) Če uvoznik meni ali utemeljeno domneva, da proizvod ni skladen s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona, uvoznik proizvoda ne da na trg, dokler ni skladen s pogoji glede dostopnosti. O tem obvesti proizvajalca in organe za nadzor trga.

(4) Uvoznik, ki meni, da proizvod, ki ga je dal na trg, ni skladen s pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, takoj izvede popravljalne ukrepe, potrebne za zagotovitev skladnosti proizvoda, ali ga, če je to ustrezno, umakne s trga. Uvoznik o tem obvesti pristojne organe držav, ki so omogočili dostop do proizvoda, in predloži informacije o neskladnosti in sprejetih popravljivih ukrepih. Uvoznik vodi evidenco proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.

(5) Uvoznik pristojnemu organu na zahtevo predloži vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti proizvoda v jeziku, ki ga organ razume. S tem organom na njegovo zahtevo sodeluje pri ukrepih za odpravo neskladnosti proizvoda na trgu.

18. člen

(obveznosti distributerja)

- (1) Distributer preden omogoči dostopnost proizvoda na trgu preveri:
- ali ima proizvod oznako CE,
 - ali so mu priloženi zahtevani dokumenti, navodila in varnostne informacije v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki v državi članici Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: država članica), v kateri se omogoči dostopnost proizvoda na trgu, razumejo,
 - da sta proizvajalec in uvoznik izpolnila pogoje iz 6. in 7. točke drugega odstavka 15. člena oziroma 6. točke drugega odstavka 17. člena tega zakona,
 - da pogoji skladiščenja ali prevoza v času distributerjeve odgovornosti za proizvod ne ogrožajo njegove skladnosti s pogoji glede dostopnosti.

(2) Kadar distributer meni, da proizvod ni skladen s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona, ne omogoči dostopnosti proizvoda na trgu, dokler ni skladen s pogoji glede dostopnosti. O tem obvesti proizvajalca ali uvoznika in organe za nadzor trga.

(3) Distributer, ki meni, da proizvod, katerega dostopnost na trgu so omogočili, ni skladen s pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, zagotovi sprejetje popravljivih ukrepov, potrebnih za zagotovitev skladnosti proizvoda, ali ga, če je to ustrezno, umakne s trga. Distributer o tem takoj obvesti pristojne organe držav, v katerih je omogočil dostopnost proizvoda, in predloži informacije o neskladnosti in sprejetih popravljivih ukrepih.

(4) Distributer pristojnemu organu na zahtevo predloži vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti proizvoda. S tem organom na njegovo zahtevo sodeluje pri ukrepih za odpravo neskladnosti proizvoda na trgu.

19. člen

(obveznosti proizvajalca, ki se uporabljajo za uvoznika in distributerja)

Uvoznik ali distributer se za namene tega zakona šteje za proizvajalca in se zanj uporabljajo obveznosti proizvajalca iz 15. člena tega zakona, kadar da proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa proizvod, ki je že na trgu, spremeni tako, da to lahko vpliva na njegovo skladnost s pogoji iz tega zakona.

20. člen

(identifikacija gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo s proizvodi)

Gospodarski subjekti iz 15. do 19. člena tega zakona na zahtevo organa za nadzor trga iz drugega odstavka 26. člena tega zakona sporočijo identiteto vsakega drugega gospodarskega subjekta, ki jim je ali so mu dobavili proizvod, v obdobju petih let od dobave proizvoda.

IV. TEMELJITE SPREMEMBE PROIZVODOV ALI STORITEV IN NESORAZMerno BREME ZA GOSPODARSKE SUBJEKTE

21. člen

(obveznosti ponudnika storitev)

(1) Ponudnik storitev iz drugega odstavka 3. člena tega zakona mora zagotoviti, da storitve oblikuje in opravlja v skladu s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona.

(2) Ponudnik storitev mora pripraviti informacije o storitvah, ki izpolnjujejo pogoje glededostopnosti v skladu z 9. do 13. členom tega zakona, glede na posamezno vrsto storitve. Informacije morajo vsebovati pojasnilo, kako storitve izpolnjujejo veljavne pogoje glede dostopnosti iz

9. do 13. člena tega zakona, in biti na voljo javnosti v pisni in ustni obliki ter tudi v obliki, ki je razumljiva invalidom. Ponudniki storitev te informacije hranijo, posodablajo in objavljajo, dokler se storitev izvaja.

(3) Ponudnik storitev zagotovi vzpostavljene postopke za nadaljnje zagotavljanje storitev v skladu s pogoji glede dostopnosti. Pri tem mora upoštevati spremembe značilnosti zagotavljanja storitve, spremembe pogojev glede dostopnosti in spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, na podlagi katerih se ugotavlja skladnost storitve s pogoji glede dostopnosti.

(4) V primeru ugotovljene neskladnosti ponudnik storitev sprejme popravljalne ukrepe, potrebne za doseganje skladnosti storitve s pogoji glede dostopnosti. O tem takoj obvesti pristojne nacionalne organe držav članic, v katerih se storitev zagotavlja, in jim predloži podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih popravljivih ukrepih.

(5) Ponudnik storitev pristojnemu nadzornemu organu iz 30. člena tega zakona na zahtevo predloži vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti storitve s pogoji glede dostopnosti. S tem organom na zahtevo sodeluje pri vseh ukrepih za zagotovitev skladnosti storitve z navedenimi pogoji.

22. člen

(temeljita sprememba proizvoda ali storitve in nesorazmerno breme)

(1) Pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz 6. člena tega zakona se uporabljajo, le če skladnost:

- ne zahteva bistvene spremembe proizvoda ali storitve, zaradi katere bi se temeljito spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve, in
- zavezancem ne nalaga nesorazmernega bremena.

(2) Gospodarski subjekti izvedejo oceno, ali skladnost s pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz 6. člena tega zakona pomeni temeljito spremembo ali nalaga nesorazmerno breme, kot je določeno v prejšnjem odstavku.

(3) Gospodarski subjekti dokumentirajo in hranijo oceno iz prejšnjega odstavka pet let po zadnjem zagotavljanju dostopnosti proizvoda na trgu ali pet let po zadnjem zagotavljanju storitve na trgu. Gospodarski subjekti predložijo oceno iz prejšnjega odstavka na zahtevo organa za nadzor trga iz 26. člena tega zakona ali organa, pristojnega za nadzor skladnosti storitev iz 30. člena tega zakona.

(4) Zahteva iz prejšnjega odstavka ne velja za mikropodjetja, ki se ukvarjajo s proizvodi, razen če so se odločila, da bodo izpolnila zahteve iz prvega odstavka tega člena. V tem primeru organu za nadzor trga iz 26. člena tega zakona predložijo dejstva, pomembna za oceno iz drugega odstavka tega člena.

(5) Ponudniki storitev, ki se sklicujejo na drugo alinejo prvega odstavka tega člena, za vsako vrsto storitve vsakih pet let ocenijo, ali je breme nesorazmerno, kadar se storitev, ki jo opravljajo, spremeni, ali kadar to zahtevajo organi, pristojni za preverjanje skladnosti storitev.

(6) Gospodarski subjekti, ki prejemajo sredstva iz javnih ali zasebnih virov, ki niso lastna sredstva gospodarskega subjekta in so lahko namenjena izboljšanju dostopnosti, se ne morejo sklicevati na nesorazmernost bremena.

(7) Kadar se gospodarski subjekti sklicujejo na prvo alinejo prvega odstavka tega člena, o tem obvestijo organe za nadzor trga ali organe, pristojne za nadzor skladnosti storitev, države članice, v kateri je proizvod dan na trg ali v kateri se zagotavlja storitev.

(8) Merila za oceno nesorazmernega bremena določi minister, pristojen za invalidsko varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za proizvode iz tega zakona, in ministrom, pristojnim za storitve iz tega zakona.

V. HARMONIZIRANI STANDARDI ZA TEHNIČNE SPECIFIKACIJE PROIZVODOV IN STORITEV

23. člen

(domneva o skladnosti)

(1) Šteje se, da so proizvodi in storitve, ki so skladni s harmoniziranimi standardi ali njihovimi deli, katerih sklici so bili objavljeni v Uradnem listu Evropske unije, skladni s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona, če harmonizirani standardi zajemajo te pogoje.

(2) Če sklici na harmonizirane standarde iz prejšnjega odstavka niso objavljeni, se šteje, da so proizvodi in storitve skladni s pogoji izvedbenega akta, objavljenega v Uradnem listu Evropske unije, s katerimi se določijo tehnične specifikacije, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti iz tega zakona.

24. člen

(dostopnost na podlagi drugih aktov Evropske unije)

Za vsak proizvod ali storitev, katere značilnosti, elementi ali funkcije izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti po tem zakonu, se predpostavlja, da njihove značilnosti, elementi ali funkcije izpolnjujejo tudi ustrezne obveznosti iz drugih aktov Evropske unije glede dostopnosti na način izpolnjevanja:

- dostopnosti informacij o delovanju in elementih dostopnosti v zvezi s proizvodom, in sicer informacij o uporabi proizvoda, navedenih na proizvodu samem, in navodil za uporabo proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču;
- dostopnosti značilnosti, elementov in funkcij uporabniškega vmesnika ter oblikovanja funkcionalnosti proizvoda, ki izpolnjuje ustrezne pogoje glede dostopnosti za takšne uporabniške vmesnike, ali oblikovanje funkcionalnosti;
- dostopnosti embalaže, vključno s priloženimi informacijami ter navodili za namestitve, vzdrževanje, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču, razen za samopostrežne terminale;
- ustrezne pogoje glede dostopnosti za značilnosti, elemente in funkcije, povezane s storitvami.

25. člen

(harmonizirani standardi in tehnične specifikacije za druge akte Evropske unije)

Skladnost s harmoniziranimi standardi in tehničnimi specifikacijami ali njihovimi deli, sprejetimi v skladu s 23. členom tega zakona, ustvarja domnevo o skladnosti s prejšnjim členom, če ti standardi in tehnične specifikacije ali njihovi deli izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti iz tega zakona.

VI. NADZOR

1. oddelek: Nadzor trga proizvodov in zaščitni postopek

26. člen

(nadzor trga proizvodov)

(1) Nadzor trga proizvodov se izvaja v skladu s tretjim odstavkom 2. člena, prvim, drugim, petim in šestim odstavkom 10. člena, drugim, tretjim, petim in sedmim odstavkom 11. člena, 13. členom, prvim, drugim odstavkom in točkami (a), (b), (e) in (j) četrtega odstavka 14. člena, točko (g) tretjega odstavka in petim odstavkom 16. člena, 17., 18. in 22. členom, drugim in četrtem odstavkom 25. člena, prvim in drugim odstavkom 26. člena, 27. členom, drugim in tretjim odstavkom 28. člena, točkami (f), (g), (m) in (o) drugega odstavka 31. člena, točkama (i) in (k) prvega odstavka 33. člena, prvim odstavkom, točko (a) tretjega odstavka in četrtem odstavkom 34. člena Uredbe (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L št. 169 z dne 25. 6. 2019, str. 1).

(2) Nadzor nad proizvodi iz prvega odstavka 3. člena tega zakona izvaja Tržni inšpektorat Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: TIRS).

(3) TIRS posreduje potrošnikom na zahtevo v razumljivi obliki informacije o skladnosti proizvodov s pogoji glede dostopnosti s strani gospodarskega subjekta in oceno iz drugega odstavka 22. člena tega zakona, razen kadar informacij ni mogoče zagotoviti zaradi zaupnosti.

27. člen

(postopek za obravnavo proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti na nacionalni ravni)

(1) TIRS izvede vrednotenje proizvoda v zvezi z izpolnjevanjem vseh pogojev glede dostopnosti, kadar utemeljeno meni, da proizvod ni skladen a glede dostopnosti.

(2) Kadar proizvod ne izpolnjuje pogojev glede dostopnosti, TIRS od gospodarskega subjekta nemudoma zahteva, da v razumnem roku sprejme vse ustrezne popravljalne ukrepe glede na vrsto neskladnosti za zagotovitev skladnosti proizvoda s temi pogoji.

(3) Če gospodarski subjekt ne sprejme ustreznih popravljivih ukrepov v razumnem roku, TIRS zahteva, da gospodarski subjekt v dodatnem roku umakne proizvod s trga. V nasprotnem primeru TIRS sprejme začasne ukrepe za prepoved ali omejitev dostopnosti proizvoda na nacionalnem trgu. O tem nemudoma obvesti Komisijo in druge države članice.

(4) Kadar TIRS meni, da neskladnost ni omejena na njihovo nacionalno ozemlje, Komisijo in druge države članice obvesti o rezultatih vrednotenja in ukrepih, ki jih zahteva od zavezanca. TIRS navede, ali je neskladnost posledica neizpolnjevanja pogojev glede dostopnosti proizvoda ali pomanjkljivosti harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij iz 23. člena tega zakona, na katerih temelji domneva o skladnosti.

(5) Države članice, razen države članice, ki je začela postopek iz tega člena, Komisijo in druge države članice nemudoma obvestijo o vseh sprejetih ukrepih in vseh dodatnih razpoložljivih informacijah v zvezi z neskladnostjo zadevnega proizvoda ter v primeru nestrinjanja s priglašenim nacionalnim ukrepom o svojem nasprotovanju.

(6) Kadar država članica ali Komisija v treh mesecih po prejemu informacij iz tretjega odstavka tega člena ne predloži ugovora glede začasnega ukrepa, ki ga je sprejela država članica, se šteje, da je ukrep upravičen.

28. člen

(zaščitna klavzula)

Kadar Komisija ugotovi, da je nacionalni ukrep iz tretjega odstavka prejšnjega člena upravičen, TIRS sprejme ukrepe, potrebne za umik ali odpoklic neskladnega proizvoda s trga v skladu s predpisom, ki ureja način mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi. Če se ugotovi, da je nacionalni ukrep neupravičen, TIRS ukrep umakne.

29. člen

(odprava formalne neskladnosti proizvoda)

(1) TIRS lahko od gospodarskega subjekta zahteva odpravo neskladnosti brez postopka iz 27. člena tega zakona, kadar ugotovi da:

1. je bila oznaka CE nameščena tako, da so kršena splošna načela za oznako CE ali pravila in pogoji za namestitve oznake CE iz predpisa iz 8. člena tega zakona;
2. oznaka CE ni bila nameščena;
3. izjava EU o skladnosti ni bila pripravljena;
4. izjava EU o skladnosti ni bila pravilno pripravljena;
5. tehnična dokumentacija ni na voljo ali ni popolna;
6. proizvajalec ali uvoznik na proizvodu, embalaži ali priloženem dokumentu ni navedel svojega imena, registriranega trgovskega imena, registrirane blagovne znamke ter kontaktnih podatkov, ali so ti napačni ali nepopolni;
7. ni izpolnjena nobena druga zahteva obveznosti proizvajalca ali uporabnika.

(2) Če gospodarski subjekt neskladnosti iz prejšnjega odstavka ne odpravi, sprejme TIRS ukrepe za omejevanje ali prepoved omogočanja dostopnosti proizvoda na trgu ali pa zagotovi umik ali odpoklic proizvoda s trga.

2. oddelek: Skladnost storitev

30. člen (nadzor trga storitev)

(1) Nadzor nad izvajanjem dodatnih pogojev glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev iz 9. člena tega zakona, izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: AKOS).

(2) Nadzor na področju storitev vodnega potniškega prevoza skladno z Uredbo o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovni poteh (Uradni list RS, št. 49/13) izvajata Uprava Republike Slovenije za pomorstvo in TIRS.

(3) Nadzor na področju storitev zračnega potniškega prevoza skladno z Uredbo 1107/2006/ES in Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Uradni list RS, št. 106/10) izvaja Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije.

(4) Nadzor na področju storitev avtobusnega prevoza skladno z Zakonom o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19 in 94/21), Uredbo (ES) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 55 z dne 28. 2. 2011, str. 1) in Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Uradni list RS, št. 15/13) izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo.

(5) Nadzor potrošniških bančnih storitev izvajajo Banka Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije in Informacijski pooblaščenec skladno z zakonom, ki ureja potrošniške kredite, Agencija za trg vrednostnih papirjev skladno z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov in Banka Slovenije skladno z zakonom, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme.

(6) Nadzor nad vsebinskim delom storitev e-knjige in namenske programske opreme iz prvega odstavka 11. člena tega zakona izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije. Za nadzor nad tehničnim delom storitev e-knjige in namenske programske opreme pa je pristojna AKOS.

(7) Nadzor nad storitvami e-trgovine izvaja TIRS.

(8) Nadzor nad izvajanjem storitev komunikacije v sili izvaja AKOS.

31. člen (nadzor skladnosti storitev)

(1) Organ, pristojen za izvajanje nadzora skladnosti storitev iz prejšnjega člena tega zakona, vzpostavi, izvaja in redno posodablja ustrezne postopke za:

- preverjanje skladnosti storitev s pogoji iz tega zakona, vključno z oceno iz drugega odstavka 22. člena tega zakona,
- obravnavanje pritožb ali poročil o vprašanih v zvezi z neskladnostjo storitev s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona;
- preverjanje, ali je zavezanec sprejel potrebne popravilne ukrepe.

(2) Organ iz prejšnjega odstavka zagotavlja javnosti informacije o pristojnosti, delu in odločitvah iz prejšnjega odstavka v dostopni obliki.

3. oddelek: Inšpekcijski nadzor

32. člen (inšpekcijski nadzor)

(1) Nadzorni organi iz 26. in 30. člena tega zakona imajo na podlagi tega zakona pooblastila, da:

1. zahtevajo vse potrebne informacije in vpogled v izdane listine o skladnosti ter tehnično dokumentacijo;

2. izvedejo ustrezne preglede in preizkuse proizvodov, potrebne za ugotavljanje njihove skladnosti s pogoji tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, tudi potem, ko so bili ti dostopni na trgu, bili dani na trg ali se uporabljajo;
 3. brezplačno odvzemajo vzorce proizvodov in jih oddajo v pregled skladnosti;
 4. prepovedo uporabo listin o skladnosti za neskladne proizvode;
 5. odredijo odpravo ugotovljenih neskladnosti;
 6. zahtevajo, da se proizvodi označijo v skladu s predpisi ali odredijo odstranitev nedovoljenih oznak;
 7. prepovedo ali omejijo dajanje neskladnih proizvodov na trg, njihovo dostopnost na trgu ali odredijo njihov umik ali odpoklic neskladnih proizvodov s trga in izvedejo dodatne ukrepe, ki zagotovijo, da se bo prepoved upoštevala;
 8. prepovedo uporabo neskladnih proizvodov, omejijo njihovo uporabo ali odredijo prenehanje njihove uporabe in izvedejo dodatne ukrepe, ki zagotovijo, da se bo prepoved upoštevala;
 9. začasno prepovedo dajanje proizvodov na trg, njihovo dostopnost na trgu ali njihovo uporabo do ustrezne označitve proizvodov ali do predložitve dokazil o skladnosti proizvodov;
 10. v času, ki je potreben za preglede in preizkuse, začasno prepovedo dajanje proizvodov na trg, njihovo dostopnost na trgu, ponudbo dobave ali razstavljanje proizvodov, takoj ko nastane utemeljen sum, da so ti proizvodi neskladni s predpisi;
 11. odredijo uničenje neskladnih proizvodov, če je to nujno za zavarovanje življenja in zdravja ljudi, živali in rastlin, okolja ali premoženja.
- (2) Nadzorni organi iz 26. in 30. člena tega zakona lahko odredijo ukrepe gospodarskemu subjektu ali drugi fizični ali pravni osebi, če je to potrebno za zagotovitev izpolnjevanja pogojev iz 7. člena tega zakona glede skladnosti proizvodov.
- (3) Če pristojni nadzorni organ ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali opremo za izvedbo potrebnega pregleda ali preskusa iz 2. točke prvega odstavka tega člena, izvedbo takih posameznih dejanj v okviru inšpekcijskega nadzora poveri usposobljeni instituciji.

33. člen **(stroški nadzora)**

- (1) Za preglede in preizkuse proizvodov, potrebne za ugotavljanje njihove skladnosti, pristojni nadzorni organ iz 26. ali 30. člena tega zakona brezplačno odvzame ustrezen vzorec proizvoda. O odvzemu vzorca se sestavi zapisnik.
- (2) Stroške, ki nastanejo v zvezi s postopkom nadzora, krije gospodarski subjekt, ki je omogočil dostopnost proizvoda na trgu ali dal na trg ali v uporabo proizvod, ki ni v skladu z določbami tega zakona.
- (3) Če gospodarski subjekt pred končanim postopkom nadzora sam prostovoljno umakne ali odpokliče proizvod s trga ali uporabe, krije stroške inšpekcijskega postopka, ki nastanejo do umika ali odpoklica proizvoda.

VII. PREKRŠKI

34. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do proizvodov)

(1) Z globo od 3.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot proizvajalec, uvoznik ali pooblaščen zastopnik v Republiki Sloveniji:

1. da na trg ali v uporabo ali omogoči dostopnost proizvodov na trgu, ki niso skladni s pogoji iz tega zakona, ali njihova skladnost ni bila ugotovljena po predpisanem postopku, ali niso označeni v skladu s predpisom iz 7. člena tega zakona,
2. v nasprotju s tem zakonom in predpisom iz 7. člena tega zakona ne izdela ali ne zagotovi razpoložljivosti tehnične dokumentacije v predpisanem obsegu, obliki in rokih, ali ne zagotovi izvedbe postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi pogoji za dostopnost, ali ne zagotovi ustrezne izjave EU o skladnosti, ali ne zagotovi označitve proizvodov s predpisanim oznakami skladnosti, ali ne zagotovi predpisanih spremnih listin in oznak,
3. v nasprotju s tem zakonom in predpisom iz 7. člena tega zakona ne preverja in ne zagotavlja skladnosti proizvodov s predpisanimi pogoji za dostopnost, ali ne izvaja popravilnih ukrepov za zagotavljanje skladnosti, ali če je to potrebno ne umakne ali odpokliče proizvoda, ali ne vodi evidenc neskladnih proizvodov in sprejetih ukrepov, ali ne obvešča o proizvodu, ki pomeni tveganje, in o sprejetih ukrepih ustreznega gospodarskega subjekta in pristojnega nadzornega organa, ali ne sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi pri vseh dejavnostih, katerih cilj je odpraviti tveganja,
4. v nasprotju z 20. členom tega zakona na zahtevo pristojnega nadzornega organa ne zagotovi identifikacijskih podatkov gospodarskih subjektov,
5. v nasprotju s 25. členom tega zakona in predpisa iz 7. člena tega zakona označi proizvode, ki niso skladni s predpisanimi pogoji za dostopnost, ali proizvode, za katere ni predpisana označitev z oznakami skladnosti, ali označi proizvode z oznakami skladnosti ali drugimi oznakami, ki so predpisanim oznakam skladnosti toliko podobni, da bi lahko ustvarili zmedo na trgu ali zavedli potrošnike,
6. proizvode označi v nasprotju s splošnimi pravili za oznako CE, navedenimi v 30. členu Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L št. 218 z dne 13. 8. 2008, str. 30).

(2) Z globo od 2.000 do 15.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot proizvajalec, uvoznik ali pooblaščen zastopnik v Republiki Sloveniji stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 1200 do 4000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot proizvajalec, uvoznik ali pooblaščen zastopnik v Republiki Sloveniji stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 1200 do 3000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik proizvoda stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Z globo 800 do 3000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik proizvoda stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(6) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti distributerja ali uporabnika proizvoda stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

35. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do elektronskih komunikacijskih storitev)

(1) Z globo od 500 do 5000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 10.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če pri zagotavljanju elektronske komunikacijske storitve iz 1. točke drugega odstavka 3. člena tega zakona, vključno s komunikacijo v sili:

- poleg glasovne komunikacije ne zagotavlja tudi uporabe negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno zapisovanje besedila v realnem času,
- ne zagotavlja storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video,
- ne zagotavlja, da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video, sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora,
- komunikacije v sili ne posreduje najprimernejšemu centru za obveščanje.

(2) Z globo od 250 do 2500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 50 do 250 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

36. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do avdiovizualnih medijskih storitev)

(1) Z globo od 500 do 5000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 10.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če ponuja storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev iz 2. točke drugega odstavka 3. člena tega zakona, v nasprotju s pogoji iz prve ali druge alineje prvega odstavka 10. člena tega zakona.

(2) Z globo od 250 do 2.500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 50 do 250 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 50 do 250 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

37. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do storitev e-knjige)

(1) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 800 do 4.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če kot ponudnik storitve, ki zagotavlja dostop do e-knjige iz 5. točke drugega odstavka 3. člena, ne zagotavlja:

1. zvočnega zapisa besedila e-knjige ter sinhronizacije med besedilom in zvočnim zapisom;
2. da e-knjiga ne ovira pravičnega delovanja podporne tehnologije;
3. dostopa do vsebine e-knjige, navigacije po vsebini in postavitve e-knjige, vključno z dinamično postavitvijo, ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine;
4. alternativne predstavitev vsebine in njene interoperabilnosti z različnimi podpornimi tehnologijami, da se zagotovijo zaznavnost, upravljalnost, razumljivost in robustnost za predstavitev vsebine e-knjige;

5. informacij v obliki metapodatkov o elementih dostopnosti;

6. ukrepov za upravljanje digitalnih pravic z namenom dostopnosti.

(2) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 120 do 400 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika in odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Prekrškovni organ lahko izreče globo, ki je višja od najnižje predpisane mere globe v prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena, skladno z 41. členom tega zakona.

38. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do zračnega in avtobusnega potniškega prevoza)

(1) Kršitev pogojev glede dostopnosti do storitev iz prvega odstavka 12. člena tega zakona se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Uradni list RS, št. 106/10).

(2) Kršitev pogojev glede dostopnosti do storitev iz drugega odstavka 12. člena tega zakona se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Uradni list RS, št. 15/13).

39. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do potrošniških bančnih storitev)

(1) Z globo od 500 do 5000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 10.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če ne zagotavlja dostopnosti do potrošniških bančnih storitev iz 4. točke drugega odstavka 3. člena tega zakona v skladu z določbami tega zakona.

(2) Z globo od 50 do 250 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

40. člen

(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do storitev e-trgovine)

(1) Z globo od 500 do 5000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 10.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če ne zagotavlja dostopnosti do e-trgovine iz 6. točke drugega odstavka 3. člena tega zakona.

(2) Z globo od 250 do 2500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 50 do 250 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

41. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

(1) Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globo v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

(2) Poleg splošnih pravil za odmero sankcije iz zakona, ki ureja prekrške, se pri določanju višine globe upoštevajo posledice izvršitev prekrška za uporabnika proizvodov ali storitev iz tega zakona.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

42. člen (prehodno obdobje)

(1) Ponudniki storitev lahko pri zagotavljanju storitev še naprej uporabljajo proizvode, ki so jih zakonito uporabljali za zagotavljanje podobnih storitev, do 28. junija 2030.

(2) Pogodbe o storitvah, sklenjene pred 28. junijem 2025, se lahko izvajajo brez sprememb do poteka njihove veljavnosti, vendar najdlje do 28. junija 2030.

(3) Samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred 28. junijem 2025, se lahko še naprej uporabljajo za zagotavljanje storitev do konca njihove ekonomsko koristne življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe.

(4) Ukrepi za sprejem komunikacije v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112« se lahko začnejo uporabljati najpozneje od 28. junija 2027.

43. člen (obveznost poročanja Komisiji in priprava poročil)

(1) Ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, poroča Evropski komisiji na podlagi poročila Komisije za poročanje o uporabi ukrepov za zagotavljanje dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide na podlagi tega zakona (v nadaljnjem besedilu: komisija).

(2) Komisijo imenuje minister, pristojen za invalidsko varstvo, na podlagi predlogov resornih ministrstev in vladnih služb, ki so pristojna za zagotavljanje dostopnosti do posameznega proizvoda ali storitve na podlagi tega zakona.

(3) Komisija mora letno, najpozneje do konca januarja za preteklo leto, pripraviti poročilo o razvoju dostopnosti z njihovega resornega področja.

(4) Poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje informacije o razvoju dostopnosti proizvodov in storitev, morebitno vezanost na določeno tehnologijo ali ovire za inovacije ter vpliv tega zakona na gospodarske subjekte in invalide z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja ter druge informacije. Pri pripravi poročila se upoštevajo stališča gospodarskih akterjev in nevladnih organizacij, vključno z invalidskimi organizacijami.

44. člen (podzakonski akti)

(1) Podzakonski akti iz tretjega odstavka 7. člena, drugega odstavka 10. člena in osmega odstavka 22. člena tega zakona se izdajo v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada sprejme uredbo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

45. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 28. junija 2025.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. členu

Člen opredeljuje vsebino zakona, to je pogoje za dostopnost za določene proizvode in storitve za uporabnike z različnimi oblikami invalidnosti, obveznosti gospodarskih subjektov glede dostopnosti proizvodov in storitev ter nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

K 2. členu

Zakon v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktivo (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70).

K 3. členu

S tem členom je določeno, da se zakon uporablja za proizvode in storitve, za katere so elementi dostopnosti najbolj potrebni, da bi se zmanjšali stroški prilagoditev proizvodov ali storitev različnim nacionalnim zahtevam, ki so lahko še posebej obremenjujoče za mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP, s ciljem poenotiti delovanje enotnega trga, omogočiti lažje izvajanje obveznosti glede dostopnosti, tudi na področju javnih naročil, spodbuditi čezmejno sodelovanje pri evropskih strukturnih in investicijskih skladih in s tem povečati konkurenčnost gospodarskih subjektov, še posebej MSP.

Prvi odstavek določa, da se zakon uporablja za proizvode, in sicer potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo in njihove operacijske sisteme, samopostrežne terminale, namenjene zagotavljanju storitev, za katere se uporablja ta zakon, to so: bankomati, prodajni avtomati za vozovnice, avtomati za prijavo, interaktivni samopostrežni terminali za zagotavljanje informacij (razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil), potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve, potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, in e-bralnice.

Drugi odstavek 3. člena pa določa storitve, za katere se zakon uporablja, in sicer za elektronske komunikacijske storitve, razen storitev prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj-stroj, storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, naslednje elemente storitev zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza, razen storitev mestnega, primestnega in regionalnega prevoza, za katere se uporabljajo le elementi iz točke d) (spletišča, storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, elektronske vozovnice in storitve izdajanja elektronskih vozovnic, zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času; v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone, ki so na ozemlju Unije, ter interaktivne samopostrežne terminale na ozemlju Unije, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza), potrošniške bančne storitve, e-knjige in namensko programsko opremo ter storitve e-trgovine.

K 4. členu

S tem členom je v prvem odstavku določeno, da se zakon ne uporablja za določeno vsebino spletišč in mobilnih aplikacij. Drugi odstavek določa, da zakon ne velja za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve. Tretji odstavek pa določa, da se zakon ne uporablja za področje železniškega prevoza, ki je urejeno z Uredbo Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe ter Uredbo Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi s podsistemom »telematske aplikacije za potniški promet« vseevropskega železniškega sistema.

K 5. členu

Namen tega člena je pojasnitev izrazov, uporabljenih v predlaganem zakonu. Definicije izrazov so usklajene z izrazi iz evropske in slovenske zakonodaje na posameznih resornih področjih (Uredba 765/2008/ES, Sklep 768/2008/ES, Direktiva 48/2008/ES, Direktiva 1972/2018/EU, Uredba 2018/454/EU, Uredba 1300/2014/EU, Uredba (ES) št. 1107/2006, Uredba 1371/2007/ES, Direktiva 797/2016/EU, Direktiva 45/2009/ES, Uredba 1177/2010/EU, Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih, Zakon o letalstvu, Zakon o prevozihih v cestnem prometu in drugi).

Pri izrazih za temeljne subjekte zakona, kot so distributer, uvoznik in pooblaščen zastopnik, se uporablja samo moška oblika samostalnika, ker jih zakon uporablja za subjekte, ki so pravne osebe, in zato obeh spolnih oblik ni mogoče zapisati.

V 30., 31. in 32. točki so opredeljeni osnovni pojmi, ki zadevajo delitev prometa, na več vrst oziroma oblik prometa ali panog (angl. »mode«, nem. »Zweig«). Te so npr. cestni, pomorski in zračni prevoz. Opredeljeni so po zakonodaji, ki jih ureja, in tako zadeva tudi to področje prometa za invalide in druge osebe, ki so funkcionalno omejene.

K 6. členu

Ta člen določa, da gospodarski subjekti lahko dajo na trg le tiste proizvode, ki izpolnjujejo zahteve iz predloga tega zakona, in da lahko opravljajo storitve, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti, določene v predlogu tega zakona.

K 7. členu

Člen določa splošne pogoje glede dostopnosti proizvodov, in sicer so to pogoj glede zagotavljanja informacij, uporabniški vmesnik in oblikovanje funkcionalnosti, podporne storitve in dostopnost embalaže in navodil za uporabo proizvodov. Slednje ne velja za samopostrežne terminale. Določba je tudi pravna podlaga za podzakonski akt, s katerim bodo določeni podrobnejši pogoji glede dostopnosti proizvodov, njihovo označevanje in postopek ugotavljanja skladnosti, ki morajo biti izpolnjeni, da bo zagotovljena njihova dostopnost v skladu s tem zakonom.

K 8. členu

Člen določa splošne pogoje za dostopnost storitev, razen storitve mestnega, primestnega in regionalnega prevoza. Da se invalidom omogoči optimalna predvidljiva uporaba, se storitve zagotavljajo z vključevanjem funkcij, praks, politik in postopkov ter sprememb pri delovanju storitev, ki ustrezajo njihovim potrebam in zagotavljajo interoperabilnost s podpornimi tehnologijami, naštetimi v tem členu.

K 9. členu

Člen podrobneje določa obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, katere so definirane v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije. Pri tem členu gre za delni prenos določb oddelkov IV in V priloge 1 Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve.

Posledično morajo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev poleg glasovne komunikacije zagotavljati tudi uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno zapisovanje besedila v realnem času; zagotavljati storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video, ter zagotavljati, da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video, sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo najprimernejšemu centru za obveščanje.

Drugi odstavek določa, da Vlada Republike Slovenije z uredbo predpiše podrobnejše pogoje glede dostopnosti storitev iz prejšnjega odstavka.

K 10. členu

Člen določa dodatne pogoje glede dostopnosti storitev, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev. Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, morajo izpolnjevati dodatne pogoje, in sicer da zagotavljajo elektronske programske vodnike, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi ter zagotavljajo informacije o razpoložljivosti elementov dostopnosti ter zagotavljajo, da so komponente dostopnosti (storitve dostopa) avdiovizualnih medijskih storitev, kot so podnapisi, zvočni opis, govorjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, v celoti posredovane v ustrezni kakovosti, ki omogoča natančen prikaz, sinhronizirane z zvokom in videom ter uporabnikom omogočajo nadzor prikaza in uporabe. Drugi odstavek tega člena določa, da minister, pristojen za področje avdiovizualnih medijskih storitev, s pravilnikom določi podrobnejše pogoje glede dostopnosti storitev iz prejšnjega odstavka.

K 11. členu

Člen določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki storitev e-knjige. E-knjiga in namenska programska oprema pomeni storitev, ki zajema zagotavljanje digitalnih datotek, ki prikazujejo elektronsko različico knjige, vključno s storitvami na osnovi mobilnih naprav, spletnimi portali in mobilnimi aplikacijami, namenjenimi dostopanju do takšnih digitalnih datotek.

Ponudnik storitve e-knjige mora uporabniku omogočiti dostopanje do elektronske različice knjige na razumljiv način, da jo je mogoče brati, poslušati ali jo kako drugače uporabljati prilagojeno uporabniku. E-knjiga mora poleg besedila vsebovati tudi zvočni zapis besedila ter sinhronizacijo med besedilom in zvočnim zapisom. Ponudnik mora zagotavljati tehnične zahteve, ki omogočajo pravilno delovanje podporne tehnologije, navigacijo po vsebini in postavitev e-knjige, vključno z dinamično postavitvijo, ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine, omogočati alternativne predstavitve vsebine in njene interoperabilnosti z različnimi podpornimi tehnologijami, tako da se zagotovijo zaznavnost, upravljalnost, razumljivost in robustnost za predstavitev vsebine e-knjige, ter zagotavljati dostop v obliki metapodatkov o elementih.

Člen določa tudi, da ponudnik storitev pred izdajo e-knjige v promet naredi samoevalvacijo izpolnjevanja zahtev o dostopnosti iz prejšnjega odstavka, ki jo hrani v lastni dokumentaciji in jo je v primeru

inšpekcijskega nadzora dolžan predložiti. Obrazec samoevalvacije se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za področje knjige.

K 12. členu

Skladno z 8. členom zakona so opredeljeni pogoji, ki zadevajo posamične panoge prometa, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci prometa (prevozniki), da zadostijo osnovnim pogojem, primernim za prevoz invalidov. Ti pogoji večinoma izhajajo iz direktiv in uredb EU, in sicer je pri zračnem prevozu predpis, ki določa ravnanje pristojnih oseb (letališče, prevoznik), Uredba št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu.

Pri vodnem prevozu je podzakonski predpis, ki določa varnostne zahteve za osebe z zmanjšano mobilnostjo, Pravilnik o potniških ladjah (Uradni list RS, št. 76/19, 7/21), ki v svojih določilih 10. člena določa pravila, opredeljena z Direktivo 2009/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje (UL L št. 163 z dne 25. 6. 2009, str. 1), zadnjič spremenjeno z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2020/411 z dne 19. novembra 2019 o spremembi Direktive 2009/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje glede varnostnih zahtev za potniške ladje, ki opravljajo notranja potovanja (UL L št. 83 z dne 19. 3. 2020, str. 1), po 8. členu v prilogi III ter Uredba (EU) št. 1177/2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004.

Pri avtobusnem prevozu je to Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004, ki določa ureditev prevoza za invalide v poglavju III, prilogi I in II. V zakonodaji še ni izrecno določeno oz. ni natančnih pogojev za prevoz invalidov in se ta sistem šele pripravlja, vsaj v določeni meri bo opredeljen v letih 2022 in 2023 – tudi javni razpis, projekti itd.

K 13. členu

Člen opredeljuje dodatne pogoje glede dostopnosti v zvezi s potrošniškimi bančnimi storitvami, ki jih mora zagotoviti ponudnik potrošniških bančnih storitev.

K 14. členu

Člen določa prosti pretok proizvodov na trgu ali zagotavljanja storitev, ki izpolnjujejo pogoje iz tega zakona.

K 15. členu

Člen določa, kaj morajo proizvajalci zagotoviti oziroma izdelati, preden proizvod pride na trg, da bo skladen s pogoji glede dostopnosti iz predloga zakona.

Natančnejša opredelitev obveznosti je pomembna zaradi sledljivosti proizvoda v celotni dobavni verigi od proizvajalca, pooblaščenega zastopnika uvoznika, distributerja (povezava z določili 17., 18. in 19. člena tega zakona) in prispeva k enostavnejšemu in učinkovitejšemu nadzoru na trgu. Natančnejša opredelitev obveznosti je vezana na zahtevnost proizvoda in omogoča nadzornim organom izslediti in kaznovati gospodarski subjekt, ki je omogočil dostopnost neskladnih proizvodov na trgu. Proizvodov, ki niso skladni in označeni s predpisanimi zahtevami, ni dovoljeno dati na trg ali v uporabo. Gospodarski subjekt mora zagotoviti, da proizvod trajno izpolnjuje zahteve iz predpisov, to je v celotni življenjski dobi proizvoda.

K 16. členu

Člen določa, katere naloge lahko za proizvajalca opravlja pooblaščen zastopnik. Pooblaščen zastopnik ne more v imenu proizvajalca prevzeti odgovornosti, da so proizvodi načrtovani in izdelani v skladu z i pogoji glede dostopnosti iz tega zakona. Proizvajalec lahko ne glede na to, ali ima sedež v EU ali ne, imenuje pooblaščenega zastopnika v Uniji, da v njegovem imenu opravlja naloge v skladu s tem zakonom. Pooblaščen zastopnik mora imeti sedež v Uniji, da lahko deluje v imenu proizvajalca. Prenos nalog s proizvajalca na pooblaščenega zastopnika mora biti jasen in določen v pisni obliki (pogodba med proizvajalcem in pooblaščenim zastopnikom). Naloge, ki se lahko prenesejo na pooblaščenega zastopnika, so upravne narave. Pooblaščen zastopnik tudi ne more na svojo pobudo spremeniti proizvoda, da bi ga uskladjal s pogoji iz predloga zakona.

K 17. členu

Člen določa obveznosti, ki jih mora izpolniti uvoznik v skladu s svojo vlogo v dobavni verigi, preden da proizvod na trg. Uvoznik je gospodarski subjekt s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije. Ima pomembne in jasno opredeljene obveznosti, zagotoviti mora, da je proizvajalec pravilno izpolnil svoje obveznosti. Ni zgolj preprodajalec proizvodov, temveč ima ključno vlogo pri zagotavljanju skladnosti uvoženih proizvodov. Uvoznik mora za izpolnitev svojih obveznosti zagotoviti, da je s proizvajalcem mogoče vzpostaviti stik (npr. da se omogoči dostop do tehnične dokumentacije organu, ki to zahteva). Uvoznik lahko opravlja upravne naloge v imenu proizvajalca. V takem primeru ga mora proizvajalec izrecno imenovati, da postane pooblaščen zastopnik.

K 18. členu

Člen določa obveznosti distributerjev pri omogočanju dostopnosti proizvoda na trgu. Distributerji so poleg proizvajalcev in uvoznikov tretja skupina gospodarskih subjektov, za katere veljajo posebne obveznosti. Distributer je fizična ali pravna oseba v dobavni verigi, ki ni proizvajalec ali uvoznik in ki zagotovi dostopnost proizvoda na trgu. Distributer mora ravnati s potrebno skrbnostjo glede pogojev. Vedeti mora na primer, na katerih proizvodih mora biti oznaka CE, katere informacije morajo spremljati proizvod (npr. izjava EU o skladnosti), kakšne so zahteve glede jezika za označevanje, navodila za uporabo ali druga spremna dokumentacija in kaj jasno kaže, da proizvod ni skladen. Dolžnost distributerja je nacionalnemu organu za nadzor trga dokazati, da je ravnal s potrebno skrbnostjo, in zagotoviti, da je proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik ali oseba, ki mu je priskrbela proizvod, izvedel zahtevane ukrepe glede dostopnosti proizvodov.

K 19. členu

Člen določa, da se uvoznik ali distributer štejeta za proizvajalca, kadar dasta proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa proizvod, ki je že na trgu, spremenita tako, da to lahko vpliva na njegovo skladnost s pogoji iz predloga zakona. Na podlagi tega člena uvoznik ali distributer prevzame popolno odgovornost za ugotavljanje skladnosti proizvoda (zasnova in proizvodnja), imeti mora vso dokumentacijo in certifikate, potrebne za dokaz skladnosti proizvoda s pogoji iz predloga zakona.

K 20. členu

V tem členu je določeno, da morajo gospodarski subjekti iz predloga zakona v obdobju petih let od dobave proizvoda imeti informacijo (identiteto) o tem, kateri gospodarski subjekt jim je proizvod dobavil in komu so ta proizvod dobavili. Te podatke morajo na zahtevo posredovati organom za nadzor trga iz tega zakona.

K 21. členu

Člen določa obveznost ponudnikov storitev zagotavljati, da storitve oblikujejo in opravljajo v skladu s pogoji glede dostopnosti iz tega zakona.

Ponudniki storitev morajo pripraviti informacije o storitvah, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti v skladu s tem zakonom, glede na posamezno vrsto storitve. Informacije morajo vsebovati pojasnilo, kako storitve izpolnjujejo veljavne pogoje glede dostopnosti iz tega zakona, in biti na voljo javnosti v pisni in ustni obliki ter tudi v obliki, ki je dostopna invalidom. Ponudniki storitev morajo te informacije hraniti, posodablјati in objavljati, dokler se storitev izvaja. Prav tako morajo zagotoviti, da imajo vzpostavljene postopke za nadaljnje zagotavljanje storitev v skladu s pogoji glede dostopnosti. Pri tem morajo ustrezno upoštevati spremembe značilnosti zagotavljanja storitve, spremembe veljavnih pogojev glede dostopnosti in spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, na podlagi katerih se ugotavlja skladnost storitve s pogoji glede dostopnosti.

V primeru ugotovljene neskladnosti ponudniki storitev sprejmejo popravljalne ukrepe, potrebne za doseganje skladnosti storitve s pogoji glede dostopnosti. Ponudniki storitev morajo pristojnemu nadzornemu organu na zahtevo predložiti vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti storitve s pogoji glede dostopnosti. S tem organom na zahtevo sodelujejo pri vseh ukrepih za zagotovitev skladnosti storitve z navedenimi pogoji.

K 22. členu

Člen določa, da se pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz tega zakona uporabljajo, če zagotavljanje skladnosti ne zahteva bistvene spremembe proizvoda ali storitve, zaradi katere bi se temeljito spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve, ter zavezancem ne nalaga nesorazmernega bremena. V členu so določena merila za izjemne primere, ko izpolnjevanje pogojev iz predloga zakona pomeni nesorazmerno breme za gospodarske subjekte ali, če ne zahtevajo znatnih sprememb proizvodov in storitev, ki bi lahko povzročile njihovo temeljito spremembo z vidika izpolnjevanja pogojev iz predloga zakona. Ukrepe, ki bi nalagali nesorazmerno breme, bi bilo treba razumeti kot ukrepe, zaradi katerih bi imel gospodarski subjekt dodatno preveliko organizacijsko ali finančno breme, pri tem pa je treba upoštevati, kakšno korist bi imeli invalidi v skladu z določili predloga zakona. Celovito oceno nesorazmernega bremena mora gospodarski subjekt opraviti na podlagi meril iz priloge VI Direktive 2019/882, ocena mora biti dokumentirana. Za preverjanje upravičenosti uporabe izjem od pogojev glede dostopnosti so v predlogu zakona vzpostavljeni ustrezni mehanizmi nadzora.

K 23. členu

Člen določa, da se domneva, da je proizvod skladen ali storitev skladna glede dostopnosti s pogoji iz tega zakona, če je skladen oziroma skladna s harmoniziranimi standardi ali njihovimi deli, katerih sklici so bili objavljeni v Uradnem listu EU, če harmonizirani standardi zajemajo te pogoje. S tem določilom se gospodarskim subjektom olajšuje ugotavljanje skladnosti z zahtevami iz predloga zakona. Harmonizirani standardi bodo sprejeti v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji. Evropska komisija je evropskim organizacijam za standardizacijo že izdala več zahtev za standardizacijo s področja dostopnosti, na podlagi katerih bodo pripravljene ustrezni harmonizirani standardi. Ta člen je značilen za zakonodajo t. i. »novega pristopa«, ki je zasnovana tako, da so tehnične podrobnosti določene v harmoniziranih standardih, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti z zahtevami iz zadevne zakonodaje. Tako zakonodaja lažje sledi tehničnemu napredku, ne zavira inovacij in povečuje konkurenčnost podjetij.

Drugi odstavek tega člena določa, da če ni na voljo harmoniziranih standardov, potem se šteje, da so proizvodi in storitve skladni s pogoji za dostopnost iz predloga zakona, če so skladni s pogoji izvedbenega akta, ki ga Evropska komisija objavi v Uradnem listu EU in je sprejet po postopku s pregledom v skladu z Uredbo (EU) 182/2011.

K 24. členu

Člen določa, da se za vsak proizvod ali storitev, ki izpolnjuje pogoje glede dostopnosti iz tega zakona, predpostavlja, da izpolnjuje tudi ustrezne obveznosti iz drugih aktov Unije glede dostopnosti tako, kakor je opredeljeno v oddelku VI priloge I Direktive 2019/882/EU. To je izpolnjevanje:

- dostopnosti informacij o delovanju in elementih dostopnosti v zvezi s proizvodom, in sicer informacij o uporabi proizvoda, navedenih na proizvodu samem, in navodil za uporabo proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču;
- dostopnosti značilnosti, elementov in funkcij uporabniškega vmesnika ter oblikovanja funkcionalnosti proizvoda, ki izpolnjuje ustrezne pogoje glede dostopnosti za takšne uporabniške vmesnike, ali oblikovanje funkcionalnosti;
- dostopnosti embalaže, vključno s priloženimi informacijami ter navodili za namestitve, vzdrževanje, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču, razen za samopostrežne terminale;
- ustreznih pogojev glede dostopnosti za značilnosti, elemente in funkcije, povezane s storitvami.

K 25. členu

Člen določa, da velja domneva o skladnosti s harmoniziranimi standardi in tehničnimi specifikacijami za druge akte Unije, če zadevni standardi in tehnične specifikacije ali njihovi deli izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti iz tega zakona.

K 26. členu

Člen določa pristojni nadzorni organ za nadzor proizvodov na trgu, to je Tržni inšpektorat Republike Slovenije, in način izvajanja nadzora v skladu določili Uredbe (EU) 2019/1020 o nadzoru trga (ta je nadomestila Uredbo (ES) št. 765/2008) in Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o nadzoru trga in skladnosti proizvodov (Uradni list RS št. 194/21).

K 27. členu

Člen daje pooblastila organu za nadzor nad proizvodi na trgu v skladu s pogoji iz tega zakona in določa postopek za obravnavo proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti na nacionalni ravni.

K 28. členu

Člen določa zaščitno klavzulo, kadar Komisija ugotovi, da je nacionalni ukrep iz tretjega odstavka 27. člena upravičen, TIRS sprejme ukrepe, potrebne za umik ali odpoklic neskladnega proizvoda s trga v skladu s predpisom, ki ureja način mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi. Če se ugotovi, da je nacionalni ukrep neupravičen, organ za nadzor nad trgovino ukrep umakne. Določba temelji na Uredbi o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 163/21).

K 29. členu

Člen določa ukrepe v zvezi s formalno neskladnostjo proizvoda in ukrepe v primeru, da se neizpolnjevanje ukrepov nadaljuje tudi po zahtevi inšpektorata za odpravo formalnih neskladnosti.

K 30. členu

Člen opredeljuje pristojne organe, ki izvajajo nadzorno funkcijo pri posameznih vrstah storitev.

K 31. členu

Člen določa, da pristojni organ za nadzor skladnosti storitev izvaja in redno posodablja ustrezne postopke za preverjanje skladnosti storitev z zahtevami iz tega zakona, obravnavanje pritožb ali poročil o vprašanjih v zvezi z neskladnostjo storitev z zahtevami glede dostopnosti iz tega zakona ter preverjanje, ali je zavezanec sprejel potrebne popravilne ukrepe.

Drugi odstavek člena določa zagotavljanje informacij nadzornih organov o pristojnosti, delu in odločitvah javnosti v dostopni obliki.

K 32. členu

Člen določa, da se v okviru obstoječih pristojnosti, določenih z materialnimi predpisi, dodelijo nova pooblastila nadzornim organom. Predlagana pooblastila so podrobneje opisana, izhajajoč iz točke (j) četrtega odstavka 14. člena Uredbe 2019/1020/EU se dodaja pooblastilo pridobitve vzorcev proizvodov, vključno pod skrivno identiteto, da bi te vzorce pregledali ter z obratnim inženiringom odkrili neskladnost in pridobili dokaze. S temi pooblastili v okviru obstoječih pristojnosti se nadzornim organom izboljšujejo možnosti ukrepanja z namenom kakovostnejšega in še učinkovitejšega nadzora trga in skladnosti proizvodov, s čimer se zagotavlja visoka stopnja zaščite javnih interesov.

K 33. členu

Člen določa stroške, ki nastanejo pri pregledu in preizkusu proizvodov, potrebnih za ugotavljanje njihove skladnosti. Pristojni nadzorni organ brezplačno odvzame ustrezen vzorec proizvoda in o tem sestavi zapisnik. Stroške, ki nastanejo v zvezi s postopkom nadzora, krije gospodarski subjekt, ki je omogočil dostopnost proizvoda na trgu ali dal na trg ali v uporabo proizvod, ki ni v skladu z določbami tega zakona. Če gospodarski subjekt pred končanim postopkom nadzora sam prostovoljno umakne ali odpokliče proizvod s trga ali uporabe, krije stroške inšpekcijskega postopka, ki nastanejo do umika ali odpoklica proizvoda.

K 34. členu

S tem členom se opredeljujejo prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do proizvodov. V prvem odstavku se določajo prekrški za neizvajanje naloženih obveznosti gospodarskim subjektom. Višina globe je predpisana v razponu glede na njegovo odgovornost v dobavni verigi in glede na status gospodarskega subjekta. Tako so v prvem odstavku 36. člena določene globe za proizvajalca, uvoznika in pooblaščenega zastopnika v Republiki Sloveniji, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti stori prekršek kot gospodarski subjekt v statusni obliki pravne osebe. V drugem odstavku pa globe, če dejavnost opravlja kot samostojni podjetnik posameznik ali kot posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

V tretjem odstavku 36. člena se predpisujejo globe za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorne osebe samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

V četrtem odstavku 36. člena so predpisane globe za pravno osebo, v petem odstavku globe za samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, v šestem odstavku pa globe za odgovorno osebo prej navedenih statusov gospodarskih subjektov, ki opravljajo dejavnost kot distributer ali uporabnik proizvoda in storijo prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Najnižja predpisana meja globe je proporcionalna glede na težo kršitve in je primerljiva z drugimi predpisi, ki določajo zahteve za proizvode, kot sta Zakon o splošni varnosti proizvodov in Zakon tehničnih zahtevah za proizvode.

K 35. členu

Člen določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do elektronskih komunikacijskih storitev. Prvi odstavek določa višino globe v razponu za pravno osebo, ki kot ponudnik elektronskih komunikacijskih storitev pri zagotavljanju le-teh ne zagotavlja dostopnosti, kot jih predpisuje ta zakon.

Drugi odstavek določa globo za samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne zagotavlja dostopnosti iz tega zakona. Tretji odstavek tega člena določa globo tudi za odgovorno osebo pravne osebe, odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika in odgovorno osebo posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, v primeru, če niso upoštevane obveznosti glede dostopnosti iz tega zakona.

K 36. členu

Člen določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do avdiovizualnih medijskih storitev. Prvi odstavek določa višino globe v razponu za pravno osebo, ki kot ponudnik storitev pri zagotavljanju storitev, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, ne zagotavlja dostopnosti do avdiovizualnih medijskih storitev, kot jih predpisuje ta zakon.

Drugi odstavek določa globo za samostojnega podjetnika posameznika, ki ne zagotavlja dostopnosti do avdiovizualnih medijskih storitev iz tega zakona. Tretji odstavek tega člena določa globo za posameznika, ki ne zagotavlja dostopnosti do avdiovizualnih medijskih storitev iz tega zakona.

K 37. členu

Člen določa višino glob za prekrške za kršitev zagotavljanja zahtev za dostopnosti do e-knjige. Globe glede na to, da zadevajo subjekte, ki so zavezani k obveznemu izvodu publikacij, med katere spada tudi elektronska knjiga, sledijo globam, določenim v Zakonu o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS, št. 69/06 in 86/09).

Razlika je v tem, da je globa za prekršek pravne osebe, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, višja od globe za druge pravne osebe. Globa se določi v višini dvakratnika globe za manjše pravne osebe.

V hitrem postopku se lahko storilcu izreče tudi globa v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe.

K 38. členu

Člen določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza. Kršitve zahtev glede dostopnosti do zračnega potniškega prometa so opredeljene v Uredbi o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Uradni list RS, št. 106/10). Kršitve zahtev glede dostopnosti avtobusnega potniškega prometa se sankcionirajo v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Uradni list RS, št. 15/13), kršitve zahtev dostopnosti vodnega potniškega prometa se sankcionirajo v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh (Uradni list RS, št. 49/13).

K 39. členu

Člen določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do potrošniških bančnih storitev. Prvi odstavek določa višino globe v razponu za pravno osebo, ki kot ponudnik storitev pri zagotavljanju potrošniških bančnih storitev ne zagotavlja dostopnosti v skladu s tem zakonom.

Drugi odstavek tega člena določa globo tudi za odgovorno osebo pravne osebe, če niso upoštevane obveznosti glede dostopnosti iz tega zakona.

K 40. členu

Člen določa prekrške za kršitev zagotavljanja dostopnosti do storitev e-trgovine. Prvi odstavek določa višino globe v razponu za pravno osebo, ki kot ponudnik storitev pri zagotavljanju storitev e-trgovine ne zagotavlja dostopnosti v skladu s tem zakonom.

Drugi odstavek določa globo za samostojnega podjetnika posameznika, ki ne zagotavlja dostopnosti do storitev e-trgovine skladno s tem zakonom. Tretji odstavek določa globo tudi za odgovorno osebo pravne osebe, odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika in odgovorno osebo posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, v primeru, če niso upoštevane obveznosti glede dostopnosti iz tega zakona.

K 41. členu

Člen dopušča, da se v hitrem postopku lahko izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Poleg splošnih pravil za odmero sankcije iz zakona, ki ureja prekrške, se pri določanju višine globe upoštevajo posledice izvršitve prekrška za uporabnika proizvodov ali storitev iz tega zakona.

K 42. členu

Člen določa prehodno obdobje, v katerem ponudniki storitev lahko pri zagotavljanju storitev še naprej uporabljajo proizvode, ki so jih zakonito uporabljali za zagotavljanje podobnih storitev, vendar le do 28. junija 2030. Prav tako se lahko pogodbe o storitvah, sklenjene pred 28. junijem 2025, izvajajo brez sprememb do poteka njihove veljavnosti, vendar ne dlje kot pet let po navedenem datumu. Samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred 28. junijem 2025, se lahko še naprej uporabljajo za zagotavljanje podobnih storitev do konca njihove ekonomsko koristne življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe. Še naprej se lahko v nespremenjeni obliki uporablja storitev e-knjige, ki je bila v uporabi pred 28. junijem 2025. Ukrepi za sprejem komunikacije v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112« pa se lahko začnejo uporabljati najpozneje od 28. junija 2027 dalje.

K 43. členu

Člen določa obveznost poročanja Evropski komisiji, za kar je odgovorno ministrstvo za invalidsko varstvo. V ta namen bo imenovana Komisija za poročanje o uporabi ukrepov za zagotovitev dostopnosti za proizvode in storitve na podlagi tega zakona.

Minister, pristojen za invalidsko varstvo, s sklepom imenuje člane komisije in njihove namestnike na podlagi predlogov resornih ministrstev in vladnih služb, ki so pristojna za zagotavljanje dostopnosti do posameznega proizvoda ali storitve na podlagi tega zakona. Ti morajo letno, najpozneje do konca januarja za preteklo leto, pripraviti poročilo o razvoju dostopnosti iz četrtega odstavka tega člena z njihovega resornega področja.

Poročilo mora vsebovati informacije o razvoju dostopnosti proizvodov in storitev, morebitno vezanost na določeno tehnologijo ali ovire za inovacije ter učinek tega zakona na gospodarske subjekte in invalide

z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja ter druge informacije. Poročilo mora upoštevati stališča gospodarskih akterjev in ustreznih nevladnih organizacij, vključno z invalidskimi organizacijami.

K 44. členu

Člen določa podzakonske akte, ki se nanašajo na proizvode, avdiovizualne medijske storitve in merila za oceno nesorazmernega bremena, ki morajo biti sprejeti v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona. Prav tako je predviden sprejem Vladne Uredbe za natančnejši ureditev dostopnosti do elektronsko komunikacijskih storitev v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

K 45. členu

Člen določa začetek veljavnosti zakona, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in začetek uporabe zakona, to je 28. junija 2025, ki ga določa že sama Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PRILOGE

– osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona (minimalni standardi so v prilogi 4 Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade Republike Slovenije št. 10),